

Jacob Breda Bull

Lys Hævn

En Fortælling om Kjærlighet

bokselskap.no
Oslo 2026

bokselskap.no, Oslo 2026

Jacob Breda Bull: *Lys Hævn*

Teksten i bokselskap.no følger 8. opplag, 1918 (Kristiania/Gyldendal).

Digitaliseringen er basert på fil mottatt fra Nasjonalbiblioteket (nb.no).

ISBN: 978-82-8319-891-1 (bokselskap.no),

978-82-8319-892-8 (epub), 978-82-8319-893-5 (mobi)

Filen er lastet ned fra e-bokportalen Bokselskap. Lesetekst og flere

nedlastningsmuligheter m.m. er gratis tilgjengelig på bokselskap.no

[1]

Ingeniør Eyvind Stolt sov Middagssøvn paa Skindsofaen i sit elegante Værelse i Hovedstadens Westend. Septembersolen stod kjølig mellem rødme Vildvin og lekte inkvisitorisk hen over den sovende. Den belyste noget Gatesmuds paa hans brune Spadersstøvler og et blakkt Streif af Søle paa Sofaens Skindbetræk. Den smilte til et Par ubrukte Tøfler, som stod ved Sofaen og ventet. Her var øiensynlig en ung Mand ifærd med at utvikle sig til Ungkar uten endnu at evne det! Solen lyste videre. Her var et Par kraftige Sportsben i et Sæt udadlelige Benklæder af sidste Mote; her var en underkuet Mulighet af en Mave, og – Solen smilte stærkere – over Maven et Par friske, næsten magre Hænder foldet – det sidste og eneste Spor af nedarvet religiøs Følelse.

Septembersolen gled rødme videre. Vest og Jakke var af flotteste Snit; Slipset med Familienaalen talte om grundmuret Velstand og fornemme Slægtstraditioner. Pludselig stanset Solen og gjorde sig særskilt funklende for at undersøke; den var kommen til hans Hode, som laa halvt tilbake i Sofaputen og sov. Det var et Hode, som vidnet om Race!

Allerede Hænderne hadde havt sin Interesse. Her var ingen blekfet Opkomplingspekefinger med Signetring uten Vaaben; nei: sunde, magre, næsten nervøse Racehænder, fuldstændig fri for Ringe og fast besluttet paa aldrig at la sig forlove, belært som de var i Ungdomslivets Skole. Og nu dette Hode! Septembersolen blev formelig varm; den gled kjærtegnende hen over Hals-senen med den byronske Linje like op til det kjække, feilfrie Øre; den belyste en velbarberet, kraftig Hake med en forelsket Antydning til Smilehul; den dvælte ved den gode, fintlinjede Mund, [8] en Arv fra Slæktled af rene Mødre; den løp hurtig hen over en amorsbuet Knebelsbart, blondere end hans mørkbrune Haar; den frydet sig over den fornemme romerske Næse og den energiske Fold mellem to buede Øienbryn, som gav Løfte om med Aarene at bli ørnede, – og stanset overrasket ved den fine, næsten kvindeligt hvite Pande under det korte, blankbrune Haar. Sandfærdig; her var Race! Han var en ung Mand *comme il faut* som han laa der og sov, Oberst Georg Frederik Stolts og Margrethe Wendels eneste Barn! Oberst Stolt kunde hvile trygt under sit Jernmonument paa Fossem Kirkegaard;

hans Hustru hadde en Søn, som vilde føre Ættens Traditioner videre og hævde dens Ære!

Solen gjorde sin Strime bredere og lyste hen over det hele: den vilde forske dypere; den vilde suge en levende Menneskesjæls sælsomme Lykke ind; den vilde se ind i den sovendes Øine. Men hvad var *det*? Øinene sov under de faste, dypt lukkede Laag med korte, sortbrune Øienhaar; men under Øinene blaandet to sjunkne Ringe, som gjorde Kindens Oval uskjønt bredere. Hvad kunde *det* være? Solen forsket og brandt, forsket og brandt, men forstod det ikke. Saa hørte det vel til Nattens Departement! Den vilde ved Leilighet spørge sin Speider Maanen eller Stjernerne. Kanske vidste den røde Venus Besked? Solen trak sig langsomt tilbake og dvælte igjen ved den finttegnede Mund, en Mands Mund skapt af en Kvindes Drømme, men af hin dyprøde Blodfarve, som stammer fra gode Middage, fine Vine og stærk Tobak. Og over denne buede Mund hin amorsbuede Knebelsbart, hvis blondbrune Farve var saa damebedaarende.

Solen fik det pludselig umaadelig travelt med at undersøke; den satte alle sine Straaler ind. Hin unge Knebelsbart var jo likefrem en hel Æventyrbok at gjennemblade. Billeder paa hvert Haar og Æventyr i hvert Billede! Her en liten Duft af Eva Sommer fra en tindrende Sportssøndag i Nordmarken, hist et Aandepust af Ella Winter fra en Sankthanskveld paa Fjorden mellem Baalene; – Solens Speider Maanen hadde set det og fortalt det. Og her, dypere inde, et litet Suk fra Ada Grønn hin første skjælvende [9] Gang i Haven om Vaaren hjemme paa Storby Aaret efter deres Konfirmation!

Men ikke visste Fru Sommer eller Hr. Advokat Winter, naar Ingeniør Stolt hilste dem elegant paa Gaten, at hans flotte Knebelsbart over det vindende Smil var i hemmelig Slækt med Familien, og Evas og Ellas søte Mund hadde glemt det forlængst som sig høver offentlig forlovede Pikemunde. Bare Ada Grønn husket det endnu; thi hun sat i Nordland gift med en Præst og hadde dette første konfirmerte Kys tungt hvilende paa sin Samvittighet som et smertesøtt Minde.

Solen trængte dypere ind; den maatte tilbunds i dette, men stanset, rent forvirret af Forbløffelse. Det likefrem summet af Æventyr derinde! Hæs Latter, Duft af Damecigaretter, Dunst af drukken Vin! Og en Mylr af Navne! Olga og Klotilde, Julia og Henriette, Egennavne uten Slækt og Hjem og allikevel Fællesnavne, Familienavne mellem den unge mandlige Slækt! Hvad i al Verden var dog dette? Solstrimen blev formelig blaa af Anstrengelse; al Verdens Støv danset letsindig gjennom dens Straale; men den fattet det ikke. Nuvel. Saa hørte det altsaa til

Nattens Departement! Den vilde spørge sin Speider Maanen eller sine Venner Stjernerne ogsaa om dette!

Men hvad var *det*?

Den dyprøde Mund under Knebelen havde pludselig faat likesom et litet dulgt Drag af Lidelse; den fik en Barnemunds veke Linje, naar den vaakner og vil til at graate. Hvad i al Verden kunde vel dette være? Solen saa sig om; alt var døds-stille. Borte paa Toiletbordet sat en staaiblaa Spyflue paa Fotografiet af en Varietéstjerne. Den dreiet sig rundt med stive Vinger paa samme Plet og undersøgte; det var paa Damens blottede Bryst. Den efterlot en liten Skjønhetsplet som Mærke og flyttet over paa Oberst Stolts stærke Militærnæse. Derfra fløi den videre, tvers igjennem Solstrimen og hen paa den brede Guldramme om et Maleri, som hang over Skrivebordet og lyste. Det var Portrættet af en ung Kvinde, som saa utover Rummet med sit blaaøiede, seirende Smil. Solen [10] kjendte denne fine Mund og disse straalende Øine. Det var Margrethe Wendel fra gamle Dage, nu Oberstinde Stolt, Eyvind Stolts deilige Mor, den eneste Kvinde paa Jorden, som han endnu elsket, den Kvinde, som hadde elsket ham længst og var blit bedraget længst af dem alle. Septembersolen blev pludselig blek. Den trak sig stille tilbage, langs Væggen tilvenstre, paa skraa ut af Vinduet og blev borte. Den hadde faat at vite, hvad den sovende drømte.

Men paa Væggen hang Billedet i Skumringen og lyste henover ham, som sov.

*

– Det banket paa Døren, to stærke Slag. Den sovende fôr op, gned sine Øine et Øieblik og sat. «Kom ind!»

Han reiste sig, strøk Haanden et Par Gange over sit Ansikt og ventet. Han var ikke længer et ungt Menneske i Søvnens Skriftestol, men pludselig Ingeniør Eyvind Stolt, den elegante unge Mand af det gode Selskap og med de mange Første-Klasses Forbindelser. Det banket anden Gang, stærkere. «Kom ind!» Han gik ærgerlig hen til Døren og aapnet, Formodentlig igjen en Tigger derute! Der stod et Telegrafbud, en voksen Mand. «Iltelegram til Ingeniør Eyvind Stolt!» Han tok imot og kvitterte. Manden gik. Iltelegram? Han brôt hurtig og læste. En dyp Rødme jog ham over Ansiktet og byttet straks med Blekhet. Haanden dirret, da han stak Telegrammet i sin Jakkelomme.

«Kom hjem. Deres Mor alvorlig syk. Walter.»

Det var Gaardbestyreren, som iltegraferte.

[2]

Det var paa den Tid af Aaret, da Vinterens Rose, Nypen, blir gyldenrød og Luften staar staalblank over den praktfuldt visnende Skog. Det var paa den Tid, da alle Livets Farver blusser op og slukkes, saa Løvsbogen tilslut staar svart og herjet at Iløstens store Brand.

Der kjørte en Mand i skarpt Trav henover Veien til Storby Gaard. Han var kommen med Hurtigtoget; Hest stod og ventet, og nu kjørte han alt hvad Remmer og Tøi kunde holde for at naa frem før Nat. Maanen stod i Næ som en utslitt Guldmynt mot den natblaa Luft; dypere ind i det sorte drømte trætte Stjerner om de straalende Vinternætter.

Eyvind Stolt hadde Tømmerne stramt samlet i venstre Haand og Svepen i høire; en Haandvæske laa i Fatingen; en halv voksen Gut sat musestille bakpaa. Man hørte bare Hestens hastige Hovslag og Søleskvættet til Siderne; man fornam bare den stærke, kjølige Lukt af vissen Skog og ante saavidt Veien som en graanende Stripe fremover i Mørket.

Eyvind Stolt kjørte. Talte ikke; spurgte ikke, vilde ikke blande nogen ind i sin Sorg. Hadde ikke Sanser for noget andet end dette ene: at naa frem; Haanden holdt krampagtig om Tømmer og Svepe; Øinene stirret ut i Mørket efter Veien; Nerverne brandt. Hele hans Kropp var spændt fra Nakke til Taa; det var, som om hans Kraft skulde øke Hestens Fart.

Hun skulde dø! Hun, den eneste, som det var værdt at holde af i denne Verden, skulde dø! Han hørte Stemmen, lav og tillidsfuld; han saa Ansiktet, det fine Ansikt med de dype vidunderlige Øine, som trodde saa urokkelig paa Livet – og saa skulde hun dø, alt nu! Længe før ^[12] han hadde faat Tid til at være noget videre god mot hende!

Dø! – Det var, som om han like til idag bare hadde drømt Livet og saa pludselig var vækket til Live ved dette Telegram om Døden!

Hvem hadde forresten sagt, at hun absolut skulde dø? Ingen. Ingen! I Telegrammet stod jo bare, at hun var alvorlig syk. Men han kunde ikke bli kvit denne forfærdelige Tanke, som gnog og mol dypt inde: Nu skulde hans Mor dø; nu skulde hun snart ikke være mere. Nu skulde naturligvis Hævnen komme!

Hævnen!? Hvad hadde han da forbrutt? Hvad hadde han egentlig dypere at bebreide sig? Han hadde levet han som unge Mænd flest. Som hans Stand og Dannelsesstrin tilsa det. Hadde selvfølgelig gjort et og andet, som han nødig vilde fortælle sin Mor, sin kjære, litt gammeldagse Mor; men hvem hadde ikke det? Der var da i et Mandfolks Liv visse Ting, som man ikke fortalte en Kvinde, visse Instinkter, som ikke var til at komme forbi, saa sandt man hadde sin Manddom kjær! Der var Gudskelov kommen en ny, friere Anskuelse baade inden Videnskapen og Samfundet angaaende Kjønslivets Moral, en Anerkjendelse af det helt naturlige! Hvad hadde han saa egentlig at bebreide sig? Han spillte ikke; han hadde ikke ødet sin Mors Penge, skjönt han var Rikmands Søn! Han hadde kanskje levet litt stærkt, men ikke over hvad hans Konstitution kunde forsvare! Han kunde trygt si, at han ikke var henfalden til nogen Last; han hadde bare inden rimelige Grænser imøtekommet sine naturlige Tilbøieligheter. Og han hadde til alle Tider været en Gentleman i disse Henseender. Aldrig brutt ind i andres Forhold, aldrig bedrat en gift Ven, aldrig gjort en ung Pike ulykkelig. Disse smaa Hverdagsæventyr med Halvverdendamer – dem kunde han visselig ta med Ro; den Slags Kvinder var paa Forhaand saa tilstrækkelig bedærvet, at han der var fuldstændig fri for noget videre Ansvar.

Og hvad hadde saa egentlig dette med hans indre, ædlere Menneske at bestille? Det berørte jo ikke paa nogensomhelst Maate hans Karakter. Det hele var jo moderne [13] set ikke andet end et Slags fysisk Hygiene, et Siags fysiologisk Renovation, som ethvert velsoigneret ungt Menneske af det gode Selskap ikke kunde undvære. Han var viss paa, at enhver Læge vilde gi ham Medhold! Ja. Men ikke hans Mor. For hende vilde intet af alt dette gjælde. Hun trodde saa ganske anderledes baade om Livet og om ham. Var likesom saa bortenfor alle Jordens Land med sine Meninger og Drømme. Hadde diktet sig et Billede af ham i sin inderste Sjæl, og ved det holdt hun urokkelig fast, vilde intet andet forstaa og intet videre vite. Vilde leve og dø paa, at som dette Billede maatte hendes Søn være!

Og nu skulde hun dø! Der skar op i ham en stor, vild, kold Fortvilelse. Likesælhet med Livet, med Begivenheterne, med Fremtiden, med alt. Sin Far hadde han mistet som Barn og husket ham ikke anderledes end efter hvad hun hadde fortalt, og Søskend hadde han ikke. Hans Mor hadde været den selvsagte, usvigelige

Undergrund for heie hans Tilværelse; hendes Billede hadde været hans hemmelige Religion – og nu skulde det hele være forbi! Nu skulde han ikke ha noget at tro paa længere!

Han gav Hesten et Rapp; det ene Hjul hugg ind i noget haardt, saa Gighen holdt paa at vælte. Han saa ut i Mørket, ante et Ansikt og en halvvaltet Kjærre og hørte en grov, harm Mandsrøst skrike op til ham:

«Di faar se Dere for Di Manden min!» Saa blev det hele borte i Mørket og Duren af Hjulene.

Hvad brød han sig om andre? Hans Mor skulde dø!

Litt senere stanset Hesten og slog Pusten stort; saa saa den sig tilbage. Og Skydsgutten steg af og gik den sidste store Bakke op til Storby Gaard.

*

Det lyste i den brede Sval; der stod en Mand barhodet og ventet. Det var Gaardbestyreren Jørgen Walter. Eyvind Stolt kom fort ned af Gighen, leverte Tømmer og Svepe og kom Trappen op. Han rakte taus Walter sin Haand.

«De kom ikveld allikevel,» sa denne.

[14] Eyvind Stolt tok Reisefrakken af og hængte den paa sin Knagg.

«Det blev mørkt,» sa han.

De talte dæmpet de to; man hørte deres Skridt mot Stuen, hvor Lampe lyste. Eyvind Stolt saa bort mot Soveværelsets Dør.

«Er Doktoren her?» spurgte han.

«Nei. Han reiste for en Time siden.» Det blev næsten hvisket. Mandsrøsters dype Hvisken.

«Han kommer igjen imorgen.»

Eyvind Stolt kjendte en kold Fornemmelse.

«Hvad siger han?» spurgte han, uhyre lavt og saa ned.

Jørgen Walter, Gaardbestyreren, kræmtet sit ru Kræmt. «Han vet vist ikke endnu,» svaret han. «Men han syntes det var bedst De kom.»

Eyvind Stolt fik igjen den samme kolde Fornemmelse. Han stod litt, som om han lyttet. Han gik paa Taa hen til Sovekammerdøren og aapnet varsomt Laasen. Saa gled han ind til sin Mor.

*

«Ne–i! Eyvind!» Hun laa der blek mellem hvite Puter og rakte en træt Haand frem. Øinene straalte.

Eyvind Stolt kvak til indvendig – han kjendte næsten ikke sin Mor igjen. Uten at kunne faa et Ord frem kom han hen til Sengen, satte sig og tok hendes Haand mellem sine, hendes hvite Haand mellem sine friske, kolde.

Hun saa paa ham længe, beundrende. Øinene mødte hans. De var som før og alle Dage; bare at der dypest inde var noget svigtende, noget bristende i det straalende blaa. Og hun hadde den samme marmorhvite faste Pande, bare likesom tyndere.

«Jeg visste, Du kom.» Hun lot sin Haand hvile mellem hans. «Men ikke alt nu. Jeg trodde ikke, at Doktoren hadde –» hun brøt af.

Eyvind Stolt kjendte igjen denne uforklarlige Kulde. «Du kan skjønne, jeg kom, Mor,» sa han og maktet næsten ikke sin Stemme.

Det var længe stille. Hun laa og saa paa ham og smilte. Som om det, at hun hadde hans Haand, var et ustanseligt Kjærtegn, som hun følte.

[15] «Og Du er syk, Mor?» Han sa det saa uendelig mildt.

Hun saa hen for sig. «Ja, jeg er nok det,» sa hun. «Jeg er nok det.»

Dette, at hun gjentok Ordene, likesom for at slaa Tingen fast, for ham til Hjertet som et Sting. «Men hvad er det, Mor?» brast det ut af ham.

Hun lukket Øinene.

«Aa, baade det ene og det andet. – Doktoren vet ikke endnu. – Hvad det kan utvikle sig til.» Hun talte saa aldeles roligt. Og da hun saa den store Sorg i hans Blik, smilte hun.

«Det værste var vel, at jeg var syk efter dig,» sa hun.

Dette blev ham formeget. Som rammet af et Slag kom han iknæ med Hodet i sine Hænder og Morens Haand mot sit Kind. Slik laa han der uten at kunne faa et Ord

frem. Og han kysset hendes bleke Fingre.

Hun drog Haanden sagte til sig og strøk ham nedover hans Haar, Gang paa Gang, som han laa der med Ansiktet i sine Hænder gjemt i Puterne. «Min Gut,» sa hun. Og han blev fra voksen til liten under det Strøk.

«Jeg er rent bra nu,» sa hun tilslut; «Du er nok den bedste Doktor.» Hun strøk ham fremdeles; hun kjælte for hans vakre Øre, stelte med Haaret og syntes det var blit tyndere i Haarfæstet.

Endelig reiste han sig og sat som før, tæt ved hendes Seng. Han hadde tænkt at tale, si hende alt, men vaaget ikke. Maatte vente til senere.

«Har Du mange Smerter?» spurgte han.

Hun laa og saa paa sine Hænder med de svakt blaanende Negle. «Nu har jeg ingen,» svaret hun; «men Du kan tro jeg har mine Stunder.»

Han saa urolig ut. «Men har da ikke Doktoren – kan han da ikke gjøre noget ved dette?»

Hun saa hen mot Natbordet. «Jo. Jeg har faat Draaper.»

Han bøiet sig hen, tok den lille Flaske og læste. Det var Morfin.

Han satte Flasken fra sig.

[16] «Mor,» sa han og var svært rolig. «Nu blir jeg hjemme hos dig.»

Hun smilte.

«Nogen Dage vilde jeg jo saa gjerne,» sa hun.

«Nei bestandig, Mor!» Han sa det saa afgjort – det var hans Far's sterke Stemme.

Der gik noget besynderligt hen over den sykes Ansikt, noget næsten som en lys Sky. Hun lukket Øinene.

«Nei nei,» sa hun. «Det maa Du ikke. Du har dit. Ungdommen maa gaa sine Veie. Vi gamle maa ikke hindre.» Hun talte saa afgjørende stille, at han ikke maktet svare. Saa slog hun Øinene op.

«Det er forresten altsammen bedre nu,» sa hun; «Du skal se, det glider over, det hele.» Hun strakte sin Haand hen.

Han tok den varmt i sin.

«Mor, elskede Mor,» sa han, og det var som bad han for sig hos hende.

Hun saa paa ham. Øinene var forskende blaa.

«Du ser træt ut,» sa hun; «du er blaa under Øinene.» Hun forsket igjen.

Han rystet bare paa sit Hode. «Nei Mor,» svaret han og forsøkte at smile.

«Du overanstrenger dig vel ikke?» Hun saa bekymret ut. «Ja for det maa du ikke!»

Han trykket hendes Haand. «Det har ingen Fare,» sa han og smilte igjen. Og igjen var det stille.

De følte bare hinandens Hænder og deres trygge Varme. Moren laa og saa hen for sig og tænkte; den lille Lampe brandt sin stille, perlende Lue i Dunkelheten; der var Fred i den sykes Værelse.

Endelig saa hun hen paa sin Søn. «Du skulde gifte dig snart nu Eyvind,» sa hun. «Du har ikke godt af at gaa længer ugift derinde.»

Nu smilte han helt.

«Det maa da bli med dig,» spøkte han.

Hun lo. Trykket svakt hans Haand og lo. Denne lille søte Latter, som han kjendte fra alle Aar.

«Min elskede Gut,» sa hun. Øinene, de dypblaa Øine, ^[17] hadde sin gamle Glans, der hun laa og saa frem for sig snart paa ham, snart videre frem. «Jeg har da tænkt mig hende,» sa hun endelig og smilte.

«Selvfølgelig!» – han var munter.

Og nu talte de to, den syke Mor og den friske Søn, som om Døden aldrig var fløien over Huset. Hun laa smilende og lekte med sine Hænder; han sat og saa, hvordan de blaa Aarer tegnet ædle Linjer i disse fine Hænder, som fortalte saa mildt om alt godt paa Jorden og krævet saa mildt det gode. «Jo,» sa hun. «Jeg har tænkt mig hende lys, svært lys. Vi trenger saameget lyst i vor Familie.»

«Freya med Guldhaaret!» spøkte han.

Hun rystet paa Hodet – og smilte. «Jeg mente nu egentlig lys paa Sjælen,» rettet hun. «*Blond* paa Sjælen,» rettet han.

«Ja gjerne det. Riktig straalende blond paa Sjælen,» sa hun.

Nu rystet *han* paa Hodet og smilte. «Slike findes ikke,» sa han. «Bare en eneste.»

Hun saa paa ham stort spørgende.

«*Du Mor,*» sa han. Han bøide sig over hende og kysset hende.

Hun fik Haanden op mot hans Kind. «Nei Eyvind, dette er alvorligt,» sa hun. «jeg vilde saa gjerne –» hun blev pludselig blekere og ganske stille; der drog nogen Smertelinjer over hendes Ansikt.

Han reiste sig hurtig op.

«Er du syk Mor?» Hun rynket Brynene.

Øinene blev lidelsesfulde. «Ja, nu kommer det nok!»

Han saa sig om. «Draaperne?»

«Nei. Ikke før om en Time! – Aa bed Marie komme!»

Hun stønnet saa smaat.

Han saa sig raadvild om. Saa gik han hurtig ut og kom straks tilbake med Piken.

Hans Mor var likblek af Smerter. Hun vinket med Haanden, at han skulde gaa. Piken kaldte hun til sig.

[18] Han blev staaende i Døren vildraadig. Han maatte da kunne hjelpe! Hun vinket ham igjen bort. Hun vilde fri ham for sin Lidelse.

Den halvanden Time, som nu forløp, var den længste og tungeste, Eyvind Stolt hadde gjennomlevet. Han gik der frem og tilbake, dryppvaat af Sved og hørte det hele. Indtil endelig ved Ellevetiden Piken kom ut og hilste fra Fruen, at nu var alt igjen godt. Han kunde komme, en liten Stund, om han vilde. Han gik varsomt hen til den halvaapne Dør og saa ind. Hun laa ganske stille, saa ham og gjorde Tegn, at han kunde komme. Han gik ind og satte sig ved hendes Seng; hun aapnet de trætte Øine og lukket dem igjen i stor Fred. Litt efter sov hun. Men som han sat der og saa

paa hende, kom der over hendes bleke Ansikt en haabløs askegraa Farve, som gjorde ham kold like ind i Sjælen.

*

Næste Formiddag ved Tolvtiden kom Doktoren. Og da han ved Ettiden atter reiste, visste Eyvind Stolt alt om sin Mor.

Det hadde først rammet ham som et dødeligt Slag, en dump Fortvilelse; men saa var der ut fra hans dypeste Natur efterhaanden steget en stor Trygghet, en sval, høitidsfuld Følelse næsten som af en Indvielse. Nu var det ham, som skulde bære Sorgen og smile. For hendes Skyld. «Har De fortalt hende det?» spurgte han Doktoren tilslut.

«Nei.» Doktoren saa paa ham næsten bebreidende. «Hvad ondt har da hun gjort?»

Eyvind Stolt forstod, – og taug. Intet skulde hun faa høre eller vite!

Det var paa den Tid af Aaret, da Løvet ligger stivnet paa frossen Mark og den svarte Skog har faat Rimfrostglitter over sine ribbede Grene. Det var paa den Tid, man om Nætterne kunde høre de sælsomt forvirrede Skrik ^[19] af Trækfuglene, som i tusenvinget Tog flygtet fra sit frosne Hjem mot Sydens Sommerlande, Solen var alt kjølnet i sin Brand; Maanelyset stod blekt og varslet Vinter i den kuldskjære Luft, og Rognens Blod hadde alt begyndt at dryppe over Barfrostmarkerne. Alene Nypen, Vinterens Rose, holdt sin røde Draape fast og vilde holde den Vinteren frem for at Sangfuglene til Vaaren, naar de vendte tilbake, kunde finde frem til sit Rede.

Der kjørte en Mand i langsomt Trav fra Storby til Jernbanestationen. Hans Reisevæske laa i Fatingen; en halv voksen Gut sat musestille bakpaa. Det var Eyvind Stolt, som reiste fra Storby Gaard. Hans Mor var død. Nu laa hun der paa Kirkegaarden ved hans Fars Side. Laa der i sin lyse Kiste med Hænderne foldet, marmorhvit Pande og sit trygge Smil. Hun hadde seiret over Livet.

Men for ham var der intet andet igjen end at bære, tie – og gjemme.

Nede i den store Bakke bøide han tilside for en Mand med Hest og Arbeidskjærre. Manden med de slitte, strenge Ansiktstræk tok til Huen og hilste; men Eyvind Stolt syntes han hemmelig sa: «Di faar se Dere for Di Manden min!» Saa kjørte han i sterkere Trav videre for at naa Hurtigtoget.

Men da han senkveldes aapnet Døren til sit Ungkarsværelse, kom den forfærdende Ensomhet. Han satte Væsken med Tøiet og de faa kjære Smykker, hans Mor hadde baaret, fra sig paa Arbeidsbordet – kom hen over Sofaen grue og graat. En Mands Graat. Over ham paa Væggen lyste Morens Ungdomsportræt med sit evig seirende Smil.

[3]

Der var gaat to Aar, to lange Aar. En eneste Gang hadde Eyvind Stolt været paa Storby og da bare en eneste Dag. Det var om Vaaren, da Gravplaten over hans Mor skulde lægges paa.

Han hadde hørt det livsforelskede Fuglekvidder fra Træerne rundt omkring Gravene; han hadde kjendt Groningsduftens yre Aande, luktet Jordlivets vældige Opstandelse. Og var grepen som af en Jernklo om Strupen ved at kjende Jordkulden af hende, som laa taus og muldnet dernede.

Men i Byen, mellem Kameraterne, var han i de to Aar blit en anden end før. I Ly af sin Sorg hadde han trukket sig tilbage, og da han senere møtte op, var der kommet over hele hans Væsen og Maate noget koldere, noget afmaalt, likesom noget vantro likeoverfor Livet og Lykken og Menneskene. Naar han konverserte unge Damer sprang han dem likesom over med et litet Smil; han kunde dem jo alle, deres hele Melodi; de var saamænd ingen af dem «blonde paa sin Sjæl!» Og naar han deltok i Kameraternes muntre Gilder hadde han det samme Smil; han kunde jo det hele; der var bare intet nyt; det var det utilgivelige gamle indtil Livs Lede. «Det er Ungkaren, som skyter Rygg i ham,» sa da gjerne Kameraterne. Og han smilte da ogsaa til dette, drakk sit Glas mellem dem som før, røkte sin Havaneser og var i alt en Gentleman *comme il faut* – af den litt bitre Skole. Altid gjæstfri og flot som hans Stilling bød, altid reserveret og korrekt. «Ungkar af Guds Naade» kaldte han spøkende sig selv.

Ja visselig, Guds Naade hadde gjort ham til Ungkar, og som Ungkar vilde han dø. Heller hel i Ungkarsstandens Halvhet end halv i et helt Liv sammen med en [21] Kvinde. Heller Julia og Olga og Henriette end en enkelt, som ikke var den eneste. Livet har to Nødhavne: Ægteskapet og Ungkarsstanden – han var gladelig glidd ind i den sidste, den bedste.

Og han gjorde sig al Flid for at leve efter den Stand, Skjæbnen hadde viet ham til. Hans elegante lille Leilighet i Westend formelig funklet af ensom Ungkarslighet. Alting var af første Sort, valgt med en utsøkt, næsten sær Smag; alting paa sin Plads med en næsten generende Ordenssans. Tøflerne matematisk parallele

under hans Seng, Floretterne i geometrisk Krydsning paa Væggen. Og over hans Arbeidsbord Morens Portræt, hans dyreste Helligdom, tilsløret bak et silkefint Flor for at ikke den mindste Flue skulde kunne komme til og besudle. Derfra saa hun som ut af en Aande verden hen over sin Søns Liv, og han følte hende som et rent, fjernt, uopnaeligt Minde. Det hadde engang hændt, at en Vens lystige Ven, som han ikke videre kjendte, var kommen paa Besøk sammen med flere. Han hadde stillet sig med Hænder paa Rygg foran det deilige Billede og betragtet det smilende. «Aha!» hadde han sagt i forstaaelsesfuld Vurdering. Eyvind Stolt var blit blodrød og saa medét blek. «Min Mor,» hadde han sagt og sat et Par gnisterblaa Øine i den fremmede.

Denne hadde forlegent reddet sig ved at falde i Begeistring over, hvilken vidunderlig Kvinde hans Mor dog hadde maattet være; men Eyvind Stolt var forblit taus, og litt efter gik Vennerne. Paa den Mand hilste Ingeniør Stolt aldrig mere. Og Vennerne begyndte at føle ham endnu mere fjern end før. Han var øiensynlig paa Vei til at bli noget af en Særling, en «gammel Stoder» allerede før sit otte og tyvende Aar!

*

Det var det tredie Aar, siden Eyvind Stolts Mor døde. Paa Storby Gaard hadde han ikke sat sin Fot siden hin sene Høstdag, da han fulgte hende til Graven: han hadde faat likefrem en fysisk Sky for de kjendte og kjære Steder; at leve der oppe vilde være som at grave sin Sorg op hver eneste Dag; det vilde bli et Liv mellem Døde!

[22] Gaarden lot han drive som før under Walters Bestyrelse; den gav med sine mange tilliggende Herligheter et udmærket Utbytte, og han hadde desuten ogsaa arvet en betydelig kontant Kapital. Saa levet han da inde i Hovedstaden sit Ungkarsliv som før, men hadde fuldstændig trukket sig tilbake fra Familieselskabeligheter i Byens fine Kredse og omgikkes kun med en to–tre af sine aller intimeste Venner fra Skoledagene. Til disses Forundring kastet han, «Herren til Storby», sig til Gjengjæld med den største Energi ind i sit egentlige Fag, Ingeniørvæsenet. Han var utdannet som Grubeingeniør, og i denne Specialitet fortsatte han. Han vilde «lete med Lys og Lykte efter Guld i Tilværelsen», som han spøkende uttrykte sig likeoverfor Vennerne. Og med sine mange gode Forbindelser og sit ansete Familienavn lykkedes det ham meget hurtig at komme i Stilling ved et nydannet Aktieselskap til Utnyttelse af et Kobberkisleie i en af Fjeldbygderne. Hvor der da en vakker Junidag hændte et af disse Tilfælde, som man bakefter gjerne kalder en Styrelse: Han møtte sin Skjæbne.

*

Hun var purende ung. Bare nitten Aar. Var Datter – eneste Barn – af en Professor Rudolf Krafft. Hendes Far var Professor i Geologi, han hadde tidlig vundet et Navn i Hjemlandet, men var for en to–tre Aar siden kaldet til et tysk Universitet og hadde mottat denne Kaldelse. Nu laa han og hans Familie paa Besøk hjemme ved et Badested paa Kysten, for at feriere; men igaar var Professoren kommen op til det Sanatorium, som laa i Fjelddalen i Nærheten af det projekterte Kobberverk for efter Direktionens Anmodning at yde fagkyndig Assistance. Direktionens Formand var nemlig hans personlige Ven. Sin Hustru hadde han ikke tat med paa denne kortvarige Reise, da hun ikke vilde afbryte en paabegyndt Badekur; men hans unge Datter fulgte; Faren vilde hun skulde se Fjeldene.

Eyvind Stolt, som var tilkaldt til Møte efter Direktionens Ordre, var indtruffen for nogen faa Timer siden, og nu sat man da i et af Sanatoriets største Værelser sammen til [23] den alvorlige Drøftelse. Der laa Karter ut over det store Bord; der laa Skjærp og Kobberkisprøver; man hørte netop paa en længere Forklaring af Professor Krafft om Stedets geologiske Eiendommelighet, som ikke utelukket Muligheten af at der ogsaa kunde findes ædlere Metaller; – da hørtes pludselig hurtige Skridt paa Gangen, og Døren kom op med et litet Rykk. Alle snudde sig; men gjennem Eyvind Stolt gik det som et Kvækk af Forbauselse. I Døren stod en ung Pike. Pur ung, kanske atten eller seksten Aar! Tungt aandende stod hun der, anpust efter Gangen. Med et aldeles guldgyldent Haar og et Par store, graabrune Øine under aldeles mørke Øienbryn! Aldrig hadde han set noget saa deiligt, saa egenartet forvirrende deiligt! Det var, som om hans Mor med et stod bak ham, nappet ham i Ærmet og hvisket: *Der er hun!* Det var en aldeles besynderlig Fornemmelse.

Den unge Pike blev staaende et Øieblik, forbauset; Professor Krafft brøt af, reiste sig smilende og gik hen til hende. Talte et Par Ord dæmpet, nikket til hende og gik atter smilende paa sin Plads. «Min Datter.» sa han. Men da hadde hun allerede lukket Døren og var borte. Og atter sat Mændene alvorlige og hørte paa Utlægning om de geologiske Lag, om Utvinding af ædle Metaller og om alle de mange Vanskeligheter med at kunne vurdere en mineralogisk Prøve. Bare Eyvind Stolt sat distraitt og kunde ikke la være at tænke paa det Solgløtt, som var kommet saa bums og igjen saa bums forsvundet. Skulde virkelig nogen være «blond paa sin Sjæl?»

*

Eyvind Stolt fik al ønskelig Anledning til at undersøge. Der var adskillig Ungdom; der var Kroketsplads; der var Lek om Kveldene, og han blandet sig øieblikkelig op i det hele, charmerende som han jo visste han kunde være naar han bare vilde. Han maatte virkelig faa paa det rene, hvordan det forholdt sig med al denne Blondhet, om den var falsk eller ægte, om den var utenpaa eller tilbunds!

Han gik først i Gang med hendes ydre Menneske. Var ^[24] det Guldhaar virkelig ægte? Faktum blev snart konstatert. Under Kroketen første Aften stod han hende saa nær, da hun bøide sig over sin Kugle, at han kunde se hende like ned i hendes Nakke. Ikke Spor af mørkere Skygge! Det var Guld tilbunds! Saa var det Øienhaarene. Disse Øienhaar, som paa Afstand saa ut som sorte, men som nær ved var brungyldne, næsten Bronze. Det var under Leken ogsaa samme Kveld. Hun skulde bindes for Øinene; hun skulde finde noget i blinde. Eyvind Stolt bandt selvfølgelig Tørklædet om, nøie, saa hun ikke skulde se og fuske. Han stod like ind paa hendes Ansigt og saa alt. Sandelig var de ikke ægte! Han saa de fine, brungyldne Haar blomstre ut af den hvite Hud ved Brynfæstet over Øinene! Og da han saa slap hende, strakte hun sine unge Arme ut – famlet længe i blinde og fandt – ham! Hun drog hurtig Bindet fra Øinene, de store, graabrune, mørkfrynsede Øine! Gud, de var ægte nok! I dem hadde Naturen fra første Stund og en Gang for alle dryppet Ungdommens underfulde Belladonna!

«Er det Dem nu ogsaa?» hadde hun sagt!

Eyvind Stolt var bruset ut i Latter; – han, den hærdede Ungkar paa 28 var i en Haandevending blit piffpaff væk i en ung Pikeskikkelse, forelsket, som man kan bli det i et Syn!

Saa var det hendes indre Menneske. Det blev værre. Indtil Forvirring værre. Hans Erfaring, hans ganske store Erfaring slog klikk. De vanlige Julemærker passet ikke. Var hun en nittenaarig Erfarenhet, som agerte Backfisch, eller en sekstenaarig Backfisch, som agerte moden Ungpike? Det var ham ganske umuligt at faa Rede i dette! Hun kunde sitte og stirre hen for sig og tænke Backfisch – «nu, naar hun ser op og ser sig betragtet, smiler hun», forudsa Eyvind Stolt – men nei, hun smilte ikke. Hun bare saa op, som om nogen hadde kaldt paa hende! Hun kunde si Naiviteter i største Alvor, men smilte sig ikke bort fra dem paa Ungpikemaner, forsvarte dem, tok Kampen op, gav sig ikke, blev formelig heftig paa det! Hun kunde stanse foran et Speil et Øieblik og smile til sig selv som til en god Ven. Men hun strammet sig ikke over Hofterne; hun dreiet sig ikke rundt, og hun pudset

[25] ikke sin Næse foran Speilet. Og hun pudret sig ikke. Hun hadde en Hud som Vildroseblade!

Han var aldeles i Vildrede med hende. Han visste nu, at hun var nitten Aar; men han vilde helst henføre hende til et Barn paa fjorten, et eneste Barn paa fjorten Aar! Og han maatte tilstaa for sig selv, at han, den hærdede Ungkar paa otte og tyve, uten videre var latterlig forelsket i dette nittenaarige Fjortenaarsbarn med Guldhaaret, som var Guld tilbunds, forelsket som man kan bli i det umulige! Dette var den anden Dag.

*

Og der blev Aften og der blev Morgen den tredie Dag. Eyvind Stolt var begyndt at bli overtroisk. Var der virkelig noget i dette med Forbundet mellem de døde og de levende? Skulde virkelig hans Mor –? Han smilte af sig selv; han konstaterter sin haabløse Forelskelse.

*

Det var paa Blomstertur, efter Fjeldblomster i Skoven. Der var mange Blomsterplukkere; der var smaa Grupper; der var to og to iblandt. Og ved et Tilfælde, der undertiden kan se ut som en Styrelse, var Eyvind Stolt kommen til at gaa ved Siden af Klara Krafft. De snakket og plukket Blomster. Og Fuglene kvidret i Trærne. Og Eyvind Stolt syntes at, naar Klara snakket, saa var det, som om Fuglene kvidret, og forsaavidt kunde Fuglene gjerne holde op at kvidre. De blev ham fuldstændig utenforstaaende og overflødige. Han hørte bare Klara – han kaldte hende alt Klara i sit Hjerte. De talte om at komme paa egen Haand, at komme ut, bort fra sine Forældre. Eyvind Stolt hadde stærkt anbefalet dette. Men Klara var aldeles ikke med og holdt stærkt paa sit. Man visste ikke, hvad man kom op i, og det var bedst hjemme. Eyvind Stolt gik og saa hende bøie sig og plukke, gaa hit og dit efter en Blomst og saa igjen stanse og speide.

«De skal altsaa være hjemme bestandig De?» spurgte han.

[26] Hun bukket sig ned og tok en Torskeflabb. «Ja. Til jeg skal gifte mig,» sa hun.

Det stakk kvast til i ham. Var hun forlovet? Endda hun ikke bar Ring? Han kjendte en snigende Kulde.

«Naar skal De gifte Dem?» spurgte han ganske spak.

Hun smilte. «Naar jeg finder en Mand,» svaret hun.

Da lo Eyvind Stolt. «Finder?»

«Ja, *finder* ja!» Hun understreket Ordet.

Han stod og saa paa hende, som hun stod der med alle Blomsterne.

«Det er kanske ikke saa let det,» sa han.

«Aa jo. Der er da forfærdelig mange søte.» Hun vik let Straa om Blomsterstilkene.

«Saa. Har De truffet nogen?»

«Ja, det har jeg,» – det stakk igjen til i ham; – «men ikke mange.»

– Naa Gudskelov! Der var ingen enkelt! –

«Vi omgaaes ikke mange.» Det kom som et ungt Sukk. «Far vil det ikke.» Hun gik foran, og han gik bakefter hende. Han gik og smilte og spekulerte.

«End saa'n en som jeg nu?» sa han. «Hvad mener De om mig?»

Hun vendte sig ikke, gik bare og speidet efter Blomster.

«Aa,» sa hun. «De er saa'n mel'emsøt, tænker jeg.»

«Takk. Takk for det.»

Hun stanset. «De *kan* være søt. De er for Eksempel vakker.»

Han lo.

«Mange Takk!»

Hun drog paa Smilen. «Aa, ikke at takke. Vakre Mænd er igrunden ikke no' videre –»

«Tusen Takk!» Han tok til sin Hat. «Tusen Takk Frøken!»

Da blev hun rød, likesom i Forskrækkelse.

«Nei – jeg mente ikke – De er jo ikke saa'n *vakker* De vet godt» –

«Ja naturligvis!» – han visste ikke det aller bitterste. Og fik det heller ikke at vite; thi der bøide hun sig igjen.

«Nei, en Viol,» ropte hun – «en ægte!»

Hun holdt den op og kom hen. Han stod og nød hende.

«Vil De ha den?» Hun rakte den frem.

[27] Hun vilde gjøre godt igjen kunde han skjønne. Eller? Han tok etter den og vilde sætte den i sit Knaphul.

«Takk,» sa han.

«Nei lukt!» Hun trak Haanden tilbake. Holdt saa Blomsten under Næsen paa ham.

Han luktet og smilte. «Deilig,» sa han. Og tok Blomsten.

«Ja er det ikke underlig?» sa hun. «Vet De, hvor den helst vokser?» Hun saa lærd og alvidende ut.

«Nei.»

«Paa gammel Gjødse! siger Far. Og saa dufter den endda saa vidunderlig! Er ikke Naturen rar?»

Jo. Naturen var rar; den var ganske overordentlig rar!

«Næsten selvmotsigende synes jeg.» Hun stod og luktet paa Markblomsterne.

Ja. Den kunde være ganske mærkværdig selvmotsigende!

«Men det er vel os, som ikke forstaar det!» Gud, der var hun jo to og tyve Aar! – Nei selvfølgelig! Han var enig i alt. Vi forstaar ikke et Mukk. Ikke det allerringeste. Men det forstod han, at han var indtil Naraktighet forelsket i dette Barn, denne Pike, ja i dette besynderlige Pikebarn, som hos ham stod! Men der kom selvfølgelig de andre!

Saaledes endte *den* Historie!

*

Eyvind Stolt var af Naturen ikke egentlig Naturbetrakter. Han hadde baade ifølge Temperament og af Vane mere interesseret sig for Menneskelivet og dets

forskjellige Afskygninger end for Vegetationen og Fjeldformerne; foretrukket Nattetimerne for de fagre Solnedgange. Men heroppe var der foregaaet en pludselig Forandring. Han hadde faat Øinene op for Naturskjønheten; det var faldt over ham som et aldeles uimotstaaeligt Sværmeri.

Sanatoriet laa ved en liten Sjø, ikke mer end et Par Hundrede Skridt fra den mest fortryllende lille Sjø! Eyvind Stolt maatte medgi, at det var den mest vidunderlige lille Sjø han til Dato var blit opmærksom paa. Især om Kvelden, netop, naar Solen gik ned. En stor, rød Sol – [28] Eyvind Stolt hadde aldrig set en større og rødere Sol – som speilet sig i et Vand, hvis Make man vistnok skulde lete længe efter at finde! Og Birketræerne paa den nærmeste Odde! Vidunderlige! Der var virkelig en viss sommerlig Ynde over Birkene, en viss uberørt jomfruelig Ynde! Stod de ikke der og speilet sig i Våndet! «En Ungbirk stander ved Fjorden og Vandspeilet ganske nær –» Og Furutræerne paa Odden der længer ute! Stod de ikke ogsaa og speilet sig i Våndet som Birkene! Men i en langt alvorligere Tone – denne Tone, som gav de norske Fjelddale denne sin uomtvistelige Stillhet! – «Jeg sad en Aften i en stille Baad paa et af disse dybe, dunkle Vande» – Der *var* Poesi!

Og saa Kjærnen i det hele, det, hvorom hele Skjønheten samlet sig som i et Centrum, som holdt det hele Billede sammen: den lille Baat, som laa og duvet der utenfor Odden; – thi i den sat Klara Krafft. Hun brukte at ro derute Kveldstundene i Solefaldet!

Eyvind Stolt var blit Naturelsker. Han var blit aldeles overbevist om, at Naturen hadde en Sjæl, en aldeles hendrivende liten Sjæl. Og han tvilte ikke længer om den aabenbarede Religion. Den sat jo derute i Baaten lys levende!

Han smilte af sig selv. Saa gik han med Hænderne paa Ryggen ganske langsomt ned fra Sanatorietrappen, hvor han stod, og nedover Veien til Sjøen. Ganske sakte og likegyldigt, for at de unge Damer paa Altanerne ikke skulde bli opmærksomme og slaa Følge. Han stod litt, da han var kommen ned til Baatene. Saa gik han resolut hen og skjøv en Baat ut.

Litt efter gled Eyvind Stolts Baat op paa Siden af Klara Kraffts, som sat og smaarodde i det blanke Vand.

«Godaften Frøken Krafft.» Han holdt paa Aarerne.

«Godaften Herr Stolt.» Hun sluttet at ro, dyppet bare Aarerne.

«De nyder Solnedgangen?» Han sa det litt drillende.

«Ja. Her er da deiligt.»

«Ja visst er her deiligt!» Han saa utover. Og de holdt begge paa Aarerne. Der blev Stillhet. Absolut, forbløffende Stillhet. Der [29] var ikke noget mere at si om Naturen. Sjøen laa speilblank viden om; Birketræerne speilet sig; Solen stod stor og rød i Skaret; en og anden Ørret slog efter Fly, saa der baaret blanke Ringe.

Da smilte Klara Krafft.

«Skal vi kapro?» sa hun.

«Ja gjerne!»

Hun hadde reddet Situationen! Eyvind Stolt sat færdig ved Aarerne og smilte han som hun. «En. To. Tre!» – saa slog hun Aarerne i. Han holdt sig bare paa Siden af hende. Han nød hendes Aandedræt, som byttet med hans; det var ham en Henrykkelse likesom at ha noget fælles med hende, at ha samme Anstrengelse som hun! Slik gik det nogen Hundred Meter ut over Sjøen; saa gjorde hun Sving og vilde ro mot Land, rodde, saa det begyndte at koke om Baugen, knep sine Læber sammen mens hun rodde. Han stængte.

«Aa De slipper ikke foran,» sa han. Han fossrodde ved Siden af hende.

«Jo, det gjør jeg nok!» Hun tok i, saa hendes smaa Knoker var hvite; men han holdt sig stadig smilende paa Siden af hende og stængte. De var som et Par unge Sjøfugle, som lekte.

«Ja, saa kan jeg vente,» sa hun pludselig trodsig, med opjaget Aandedræt og la Aarerne ind.

Han slap straks sine. «Ja; men det kan ikke jeg,» sa han og var med et Sæt over i hendes Baat.

«Er De gal?» Hun holdt fast i Rælingen, mens det vippet. Hendes Haarfletter var faldt ned, den ene – en gylden Strøm. Han glemte sig rent af fysisk Henrykkelse, hugg Tak, hadde den mellom sine Fingre, leende. Da reiste hun sig pludselig op med et Rykk. De store Øine blev mørke, Kinderne litt bleke. «Nei rør ikke mit Haar,» kom det med en liten mørk, streng Stemme.

Han slap hende straks, som om han hadde brændt sig. Den kunde hugge! Være like frem hvitglødende! Det gjorde ham formelig godt i hans Sjæl! Hver eneste liten Trevl af sig selv vilde hun bevare for ham, hvis Hustru hun engang skulde bli!

[30] «Ja undskyld da Frøken,» sa han i saaret Tone. Gik saa langsomt over i sin egen Baat, hvis Stævn han hadde faat fat.

Hun svaret ikke. Sat bare og stelte sit Haar. Saa rodde hun bort.

Saaledes endte *den* Historie.

*

Ved Middagen var alt som vanligt. Hun spiste og smaapratet alt i ét med sin Far, hadde sine Øine allesteds og ingensteds, men saare litet paa ham. Indtil hun endelig fik se, at han var saa alvorlig. Da smilte hun til ham, smilte uten videre til ham! Hun vilde vise, at hun hadde tilgit ham; det var tydelig nok. Vilde ikke længer, at han skulde pines af dette! Aa, hun brød sig ikke det mindste om ham!

Efter Middagen skulde der spilles Kroket paa den store Plæn. Eyvind slog sig straks med, og det velsignede Tilfælde, assisteret af en liten Behændighet fra Eyvinds Side, maket det saa, at han og Klara kom paa Parti, paa samme Maate som han saa ofte hadde maket det saa, at de kom til at staa Haand i Haand, naar man «slog paa Ringen» – hvad man deroppe var saa gammeldagserotisk at gjøre. Klara fandt Kompaniskapet med Eyvind Stolt i Orden, gjorde ingensomhelst hemmelige Indvendinger med sit Ansiktsuttryk; saa bare resolut op paa ham, da hun mottok sin Kølle. Litt efter var hun inde i Spillet til op over begge Ørene.

Man var kommen til det spændende Øieblik. Det gjaldt om, hvem der skulde vinde eller tape. Klara stod for Slag, og hendes Kugle laa litt uheldig til for Bøilen. Da fik Eyvind Stolt et infamt Indfald af en Spøk: han vilde sætte den lille paa Prøve, forsøke, om hun vilde dølge et litet Fusk sammen med ham. Han hadde sin Fot tæt ved Kuglen, mens Klara stod bøiet for at ta Sigte. Han saa bent ned i hendes gyldne Fletter med de smaa vildrosenrøde Øren. Saa flyttet han med Taaen Kuglen kanskje en Tomme.

Hun reiste sig op og saa paa ham. «Fusker De ogsaa?» sa hun. Saa la hun Kuglen nøiagtig tilbake.

[31] Hun sa «ogsaa»! Eyvind Stolt kjendte en glad Fornemmelse. Han var i hendes Fantasi! Hun holdt paa at danne sig et Billede – et forfærdeligt Billede! Han dækket sig ved at smile.

«Det var bare for Deres Skyld lille Frøken,» sa han.

Da svaret hun noget løierligt, mens hun igjen stod der bøiet over sin Kugle. «Man tar ikke mig med Fusk,» sa hun. Sa det ganske høit. Saa slog hun sin Kugle igjennem med et kvasst litet Smeld. Gud, hvor hun var naiv! Deilig var hun!

Saa druknet det hele i Seiersjubelen: Eyvind Stolt og Klara hadde vundet sit Parti! Men de andre unge Piker smilte fint. De følte med Jalousiens vare Instinkt, hvad her begyndte at foregaa.

*

De konsultative Forhandlinger angaaende Grubedriften var forbi. Næste Dag skulde Direktionen reise og Professor Krafft likesaa. Eyvind Stolt skulde bli nogen Dage længere for at ordne det forhandlede; saa skulde ogsaa han reise. Det var Kvelden før Opbruddet. Eyvind Stolt gik i Haveanlægget frem og tilbake og ventet paa Klara. Han var medét blit naragtig ung Mand paa to og tyve. Tænkte ikke paa andet end hende, *maatte* vite et eller andet, som gav ham Troen ihænde.

Saa gik han da der og værket i Haveanlægget og passet paa; thi her brukte hun af og til at komme især i Solnedgangen. Kanske kom hun her sidste Kveld. Jo. Der kom hun endelig, ganske unbefangen, gik hen for at se paa Solnedgangen og fik medét se ham. Han gik bent bort til hende.

«De staar og siger Farvel, Frøken Krafft,» sa han.

«Ja. Vi skal reise imorgen tidlig.»

Han stod og saa ufravendt paa hende. «Det var forferdelig kjedelig,» sa han.

Hun saa op paa ham. «Ja,» sa hun. «Her er saa deiligt. Far vilde ogsaa gjerne ha været nogen Dage til; men Mor er ikke rigtig bra, og saa maa vi jo øieblikkelig reise.»

Han indbildte sig, at der var likesom et litet Spørgsmaal i hendes Øine.

[32] «Ja, men *De*, Frøken, De kunde da bli nogen Dage? Naar Deres Far reiser, kan De jo være trygg.»

Hun rystet paa sit Hode. «Nei,» svaret hun, «Mor maa ha mig ogsaa!»

Han kjendte sig saa varm om Hjerte. «De holder nok meget af Deres Mor?» fik han frem.

Hun saa igjen op paa ham. «Ja, forfærdelig meget,» svaret hun, og nu var der et virkeligt Spørsmål i hendes Øine, noget næsten forbauset.

Han stod der raadvild mellem sine Følelser. Der steg et Billede hurtig op. Han syntes igjen, at hans Mor tok ham i Armen og hvisket: *Hende er det!* Og med ét var han denne Følelse ivold, denne Følelse af at trænge Hjælp hos sin Mor.

«Frøken,» sa han med litt dræpt Stemme.

«Faar jeg Lov at vise Dem noget?»

«Ja –.» Svaret kom litt forundret.

Han smilte. Han tok op sin Tegnebok, fandt frem sin Mors Portræt, Fotografi efter Maleriet, og rakte hende det.

Hun blev rød der hun stod og saa, og det frydet ham. Hun tænkte visst først, at det var hans Forlovede.

«Det er *min* Mor,» sa han stille.

Det lille Ansigt faldt til Ro. Hun saa videre, fra Portrættet op paa ham og saa igjen paa Portrættet. «Det kan man da se,» sa hun. Og litt efter: «Hun er deilig.»

Han vilde næsten til at le af Glæde, men stanset i det. For han møtte et Par alvorlige Øine.

«Lever hun?» Det spurgtes saa forsigtigt.

«Nei. Hun er død.»

«Aa –!» kom det lindt som Sorg. Og hun rakte ham langsomt Portrættet tilbake.

Der var ganske stille, da han stod og fik det ind igjen i sin Tegnebok, og ingen af de to talte videre, som de gik Side om Side opover mot Sanatoriet. – Den sidste Anledning var glidd forbi! Men den Nat sov ikke Eyvind Stolt.

– –

Næste Morgen reiste Professor Krafft og Datter i Følge med Grubeselskapets Direktion fra Sanatoriet. Der var [33] mange Mennesker og der blev tat officielle Farvel, som ikke gav Anledning til noget videre. Eyvind Stolt fik Professor Kraffts venlige Smil og Klaras trygge lille Haandtak, da de steg i Vognen; ellers var der

intet; hun saa sig ikke engang tilbage, da Vognen rullet bort! Endda han jo visste med sig selv, at han var et udmærket Parti, som bare behøvde at række sin Haand ut!

Sandfærdelig! *Den Pike* var blond paa sin Sjæl!

[4]

Det var de første Dage efterat Klara Krafft var reist. Eyvind Stolt arbeidet med sine Grubeberegninger deroppe paa sit Værelse paa Sanatoriet. Der var Utkast og Forslag, som maatte være færdige og overleveres til Direktionen, før han reiste. Siden var han fri.

Men det var ikke saa let at arbeide. Der kom altid Billeder dukkende op mellem de tørre Tal, eller rettere sagt: der kom bare et eneste Billede; men det kom til Gjengjæld baade i Tide og i Utide! Hun var reist. Hun var der ikke! Var en Drøm! Og der var faldt over Tilværelsen noget saa fattigsligt og vemodsfylt. Som naar Solen er gaat ned. Som om Livet pludselig hadde lukket Døren efter sig, stukket Nøglen i Lommen og gaat sin Vei, for ikke at komme tilbake!

Eyvind Stolt hadde virkelig uhyre vanskelig for at arbeide. Værelset var kvalmt og hett. Han var aldeles ikke skikket for Indearbeide, allermindst om Sommeren: var igrunden mere Friluftsmenneske, Naturelsker!

Hvor han syntes alting heroppe var vakkert fremdeles! Solnedgangene, Fjeldsjøen, Birkene! Det var nogen aldeles nydelige Birke! Der hadde hun sittet; – der hadde de plukket Blomster; derute hadde hun plasket i sin lille Baat! Naturen var virkelig – den tilhørte likesom bare hende! Var likesom hendes Værelse!

– Nei, dette gik ikke! Han var jo aldeles vanvittig forelsket! Det var ikke til at komme fra; det var et bedrøveligt Faktum. Han maatte ryste det af sig; han *vilde* ryste det af sig! Og da var Arbeidet det rette Lægemiddel, det eneste! Saa kastet han sig da ind i sine Grubeberegninger som et rasende Menneske, sat i Skjortærmerne og svedet i Sommervarmen inde, arbeidet med Lys om Kveldene, gav Solnedgangen og de lyse Sommernætter en ^[35] god Dag, svaret distraitt ved Maaltiderne og deltok ikke i Lekene, de unge Damer til stor Fortrydelse. Aa, de ante nok, hvad der gik af ham, alle de, som var over de tyve. «De har nok fundet en Guldgrube heroppe De, Herr, Stolt,» sa en Dag en af de vakreste og djærveste. «Jeg gratulerer!» Eyvind Stolt saa paa hende, lidt koldt, – «med at jeg skal reise?» spurgte han; han kunde være onskabsfull, naar han vilde.

Dagen efter reiste han. Der var midt om Natten paakommet ham en pludselig Angst, en likefrem Hjerteangst for, at nogen kunde snappe hende fra ham dernede. Det var jo et Badested, til og med et fashionabelt Badested, hvor den fine Verden kom! En eller anden kunde komme sammen med hende – og fri til hende – og hun kunde i sin barnlige Tankeløshet svare Ja! Han sendte paa Formiddagen sit færdige Arbeide til sin Direktør, og like efter Middag sat han i sin Karjol og hilste Farvel, tilviftet af de unge Damer paa Altanen. Saa reiste han. En lykkelig Reisende! – En dypt ulykkelig Reisende!

*

Han var kommen tilbage til Hovedstaden og til sin Ungkarsleilighet i Westend, og han var falden mere til Ro. Han hadde spist Middag paa sin sædvanlige Restaurant og drukket sin vanlige Vin, ogsaa røkt sit vanlige Cigarmærke. Synet af den kjendte Opvarter hadde ogsaa virket orienterende og beroligende. Og som han nu laa paa sin Skindsofa og fordøiet, var han ifærd med at komme tilrette med sig selv og faa hendes Billede paa Afstand. Det hele var jo en Sæsonforelskelse, en Sæsonforelskelse i et Barn. En af disse Ting, som ikke var til at undgaa, men som man maatte se til at slite af sig. Tiden vilde uten videre – han kom til at se op paa sin Mors Portræt og møtte hendes tillidsfuldt seirende Smil. For første Gang i hans Liv forekom det ham en Smule irriterende. Nei! Han vilde ikke gi efter for dette! Han vilde iallefald la mindst en Maaned gaa uten at se hende. Det var da ogsaa naar alt kom til alt en meget alvorlig Affære!

Dagen efter rullet der med Hurtigtoget paa Kystbanen ^[36] en ung Andenklassespasager, som ivrig studerte de nyutkomne Morgenaviser for at adsprede sine Tanker og faa Tiden til at gaa de fire lange Timer. Det var Grubeingeniør Eyvind Stolt, som reiste til det fashionable lille Badested ved Kysten. Han hadde om Natten fundet ut, at han trængte en mindre Ferie. Han hadde vistnok ogsaa endel Rheumatisme, som, tat itide, kunde kureres ved en fjorten Dages Badebehandling med Gytje og Saltvandsbade paa et dertil skikket Badested. Og han hadde en ualmindelig Interesse for Seilsport. – Saaledes begav det sig, at Klara Krafft Dagen efter kom hjem fra Promenaden litt senere end hun brukte og ind i Værelset til sine Forældre.

«Tænk, Ingeniør Stolt er her Papa,» sa hun. «Han hilste paa mig paa Promenaden idag. Han kommer vist paa Visit.»

Forældrene saa paa hinanden.

«Hvem er Ingeniør Stolt?» spurgte Moren.

«Jasaa. Saa han kommer paa Visit?» sa Faren.

«Ja. Vi kjender ham jo,» sa den unge Pike og gik ut i Gangen for at ta sin Hat af.

Og Forældrene saa igjen paa hinanden.

*

Det var et Par Dage senere. Eyvind Stolt hadde været paa Visit og var blit meget elskværdig mottat af Familien. Der var blit talt om Sanatoriet deroppe, om den deilige Fjeldluft med videre, og der var blit talt om Sjøluften, om Havet, som stod like ind og om de berømte Saltvandsbade.

«Ja De, Hrr. Stolt,» hadde Professor Krafft sagt, – «De ligger her da ikke for Helbredens Skyld?»

Eyvind Stolt hadde faat litt høiere Farve, men hadde reddet sig ved at stryke sin Knebel og forklare, at han jo rigtignok søkte Badene, men –

«Ja ja,» hadde da igjen Professor Krafft sagt, «man kan jo ha sine smaa skjulte Skavanker» – det stak til i Eyvind Stolt. Visste han noget? – «men hos Dem ser de sandelig ikke ut til at være af nogen dypere Betydning.»

Nei, nei – vist ikke! Det var bare endel begyndende, [37] ganske overfladisk Rheumatisme; men det var jo bedre at være «fore var end efter snar» med saadanne Ting! Eyvind Stolt hadde svaret dette smilende.

«Ja. Deri gjør De ret! Slikt skal man ta straks,» hadde Professorens Hustru sagt, og deri hadde Eyvind Stolt været af Hjertet enig. Hadde saa med en dristig Vending ført Samtalen over paa Geologi, og i den Snare var Professor Krafft med Henrykkelse falden. Ved smaa Sidebemærkninger af almenelskværdig Natur hadde Eyvind Stolt ogsaa forstaat at holde Damerne interesserte, saa det var en ganske høirøstet og lys Konversation, som førtes derinde i Professor Kraffts Mottagelsesværelse, da Eyvind Stolt hadde reist sig for at si Farvel.

«Ja, ja, Hrr. Stolt,» hadde Professoren sagt og holdt hans Haand, «det glæder mig at se Dem, og kan vi være Dem til nogen Nytte her, saa er det os en Fornøielse. Vi kunde jo vise Dem om. Vi har jo her en herlig Strandpromenade; der er jo ogsaa vakre Utsigter fra Klipperne – men alt dette greier vist Ungdommen bedre. Og saa har vi Societeten – Ja ja –.»

Eyvind Stolt takket for al Elskværdighet; han skulde faa Lov til at benytte sig af – saa hadde han tat Fru Krafft hjertelig i Haand og tilslut Klara.

Dette var som sagt to Dage siden. Nu tredie Dags Morgen ved Titiden sat Professor Krafft i samme Værelse og læste Morgenens Post. Hans Hustru og Klara var i et af Soveværelserne; han hørte gjennem Læsningen at de talte derinde.

Litt efter kom Klara ut fra Morens Værelse og gik hurtig over til sit eget.

Professor Krafft saa op. Han ventet som vanlig et Nik eller et godt Ord. Men Klara gik tvers igjennem Værelset, som om det gjaldt, at Faren ikke skulde se hende. «Naa Klara!» sa han.

Da vendte hun sig i Døren og gav ham sit pligtskyldigste lille Smil. Saa drog hun Døren i efter sig.

«Hvad var det med Klara?» spurgte Professor Krafft, da hans Hustru kort efter kom ind i Værelset. «Hun saa saa sur ut.»

«Aa, ingenting,» svaret Fru Krafft. «Hun vilde bare ha [38] sin splinternye Spaderskjole idag, og det er der jo ingen Mening i; det er jo Hverdag.»

Professor Krafft var blit opmærksom. «Jasaa?» sa han og lot Avisen synke. «Saa hun vilde ha sin nye Spaderskjole?» Og straks efter: «Du faar føie hende i det, Helga!» Han læste igjen.

«Nei, det synes jeg virkelig ikke,» kom det fra hans Hustru, som nu hadde sat sig.

Professor Krafft sænket igjen Avisen. «Lad hende nu faa den Kjolen, Helga,» kom det litt kvasst; han blev rød i Ansigtet. Han hadde det med pludselig at fare op, naar han møtte Motstand.

Hans Hustru la sin Avis og smilte. «Jaja da,» sa hun.

Saa reiste hun sig, gik til Klaras Dør og aapnet. «Klara,» sa hun og stod i Døren. «Du faar ta din nye Kjole. Papa synes det. Den henger i Garderoben.»

Hun gik og satte sig igjen, men lot Døren staa paa Klem. Litt efter kom Klara ut og var smilende fornærmet. Gik ind i Morens Værelse og kom straks tilbake med den lyse Spaderskjole over Armen. Da hun svinget ind ad sin egen Dør smilte hun med et tilbakeholdt Smil som den, der hadde opnaadd sin uomtvistelige Ret.

Der var gaat otte Dage. Klara hadde Gang paa Gang forsyndet sig mot sin nye Spadserkjole og nu igaar paa Soiréen i Societetslokalet hadde hun brukt sin Sommerfugl med de smaa Diamanter til Øine og de gyldne Følehorn. Men for Eyvind Stolt hadde de otte Dage været en uafsladelig Gyngen mellem Lyst og Kval. Lyst, fordi han var hende saa nær, Kval, fordi andre ogsaa var hende nær. Ballet efter Soiréen igaar hadde været ham en ren Døds Kamp af rasende Jalousi. Andres Arm om hendes Liv var det rene Jomfrumord og de fem Danse, hun havde danset med andre, likesaamange Forbrydelser mot en dypere moralsk Lov.

Han selv kunde ikke falde paa at optræde paa den Maate som de andre mot hende. At forsøke paa at mandfolkbedære hende, smaapikecharmere hende ved at jage [39] Takten op i Runddansene, jage den rent legemlige Jubel op i hende! Alt slikt vilde være en Fornærmelse! Et litt for fast Tak om hendes Liv, et Hode litt for nær hendes, en Raahet! – Han hadde i al Ærbødighet danset sine fire Danse med hende!

Men nu holdt han ikke dette længer ut. Imorgen vilde han si hende det; han *vilde* si hende det. Han var ingen Balkavaler; han var en alvorlig Mand med de mest fortvilede Hensikter!

*

Det var Kveld. Solefald over Strandpromenaden. Terner som slog ned med smaa lykkelige Skrik og tok sin Fisk; Maaker som svam letsusende i den solfyldte Luft, Seilbaater med Seilene rumskjøtes for at naa ind. Og Havbaarens uendelige Lek med Livet Stranden langs.

Eyvind Stolt gik paa Promenaden. Dette var hendes Tid, den Tid, hun helst gik alene. Hun hadde det mærkværdig nok med at ville gaa alene, gaa og drømme der, hvor man ikke møtte mange.

Han gik; han saa utover Solnedgangen. Og han hadde en besynderlig jagende Uro i sin Kropp. Endda han jo var fast bestemt paa det, som nu skulde ske. Han var kommen langt ut langs Stranden, stod nu paa Odden og speidet. Indaandet Havbrisen, men hadde litt tungt for at dra Pusten og holdt alt i ét Øie med Veilinjén indover.

Jo, der kom hun. Det stakk til i ham, at det var hende. Noget i rosa og hvitt, som kom glidende. Slik som en Sommersky undertiden kan glide hen over Himmelen en Kveld!

Han hadde en Tapp for Bringen, som han stod der og ventet. Hun gik saa langsomt, stanset ogsaa et Par Gange og saa utover Fjorden. Endelig kom hun. Han gik hende like imøte og hilste, og kjendte sig med en Gang lettere.

«De gaar Deres Aftentur, Frøken Krafft,» sa han.

«Ja.» Hun saa lyst og fuldt op paa ham. Saa slog hun ned Parasollen; thi nu var Solen bakom. «Det er saa deiligt om Aftenen,» sa hun.

[40] «Ja, det er igrunden den bedste Tid,» mumlet han «saa svalt –»

De drev videre. Han gik paa hendes venstre Side. Og de gik. Ingen af dem talte. Ingen af dem saa paa hinanden. Det eneste, som hørtes, var Fottrinnene og Aandedrættene; og Terner, som med smaa lykkelige Skrik slog ned og tok sin Fisk, og Maaker som svam i Kveldsluften, tungtsusende.

De hadde gaat længe; de var næsten ved Odden; Tausheten begyndte at trykke; men han var ikke istand til at faa sig til at konversere.

Pludselig stanset han. Og nu saa han paa hende. Nu *skulde* det ske!

«Frøken Krafft,» sa han. «De forstaar nok ikke De, hvorfor jeg er kommen herved?» Stemmen var svært lav; han var litt blek.

Hun saa op paa ham. Hun stod ganske stille. Saa med ét steg en heftig Rødme. Hun slog ut som en Rose; men hun fik ikke et Ord frem. Saa slog hun Øinene ned.

«Jeg er kommen, fordi jeg *maatte*! Han stod ikke nær hende. «Jeg er kommen til at holde saa forførdelig meget af Dem, Frøken Krafft!» Han blev endnu blekere. «Jeg er kommen for at be Dem bli min Hustru!»

Hun saa op paa ham som forstenet. De store, dype Øine var blit næsten sorte.

«Deres – Hustru! – Bli Deres – ja jeg vet virkelig ikke jeg» – det kom i Vaande – «nei – jeg –!» Pludselig slog hun begge Hænder for Øinene, snudde sig og sprang. Stanset straks og gik, hurtig med foroverbøiet Hode, slog saa igjen Hænderne for Øinene og sprang – Veien benest hjem.

Eyvind Stolts Hjerter hamret høit, som han stod der og saa efter hende, lykkelig. Nu visste han jo, hvad han visste!

Professor Krafft og hans Hustru sat begge i Dagligstuen, da Klara kom hjem, opjaget og blussende. «Men Klara, hvad er det?» spurgte Moren og vilde reise sig.

[41] Da kom den unge Pike hovedstupendes paa Knæ i hendes Fang. «Aa Mama! Han har fridd til mig!» brast det ut næsten skjælvende.

«Hvad siger Du?» Moren fik begge sine Hænder om hendes Hode; og Forældrene saa paa hinanden. Dette maatte jo komme! Han kunde som ærlig Mand ellers ikke ha optraadt paa den Maate. Og der sank over de to Ansikter en Slags vemodig Skygge.

«Naar skedde dette?» Det var Faren, som spurgte.

«Nu, nu!» kom det fortvilet derborte fra Morens Fang. Og det blev atter stille.

Fru Krafft var den første, som talte. «Og hvad siger saa Du, Barn?» sa hun uendelig mildt og strøk hendes Haar. Dette gyldne Haar!

«Aa, jeg er saa rædd, Mama!»

Fru Krafft saa igjen bort paa sin Mand, som sat der ganske spak og stille. «Ja, er Du det, Barn, da skal Du si Nei. For da holder Du ikke nok af ham.»

Det var igjen Morens Stemme.

«Jo. Nei, det er ikke *det* men – jeg er saa rædd allikevel.»

Nu smilte Moren og løftet det lille blonde Hode op, saa hun fik se Øinene. «Gaa ind paa dit Værelse, Barn,» hvisket hun. Klara kom sig blussende op og gik; men hun saa ikke paa sine Forældre. Fru Krafft ventet litt, efter at Døren var lukket; saa søkte hun sin Mands Blik.

«Hvad siger Du til dette?» spurgte hun.

Han svaret ikke.

Litt efter reiste Fru Krafft sig og gik ind til Klara.

Men da Professor Krafft var blit alene, reiste han sig fra sin Lænestol og begyndte at gaa op og ned i Værelset, gik et Par Gange, satte sig igjen, tok i Stolarmene for igjen at reise sig, men sank atter tilbake og blev sittende. «Ja, ja, ja!» sukket han.

[42] Et Kvarter senere ringte det paa Professor Kraffts Entréklokke. Det var Eyvind Stolt, som bad om at faa Professoren i Tale. Han blev vist ind i Mottagelsesværelset, og Professoren kom straks efter ind.

Eyvind Stolt hilste og var ganske rolig. Han var den, som var trygg paa sin Sak nu. Professor Krafft bød Plads; men Eyvind Stolt blev staaende. «Jeg kommer idag til Professoren i et personligt Anliggende,» sa han. «Jeg er kommen for at anholde om Deres Frøken Datters Haand.»

Nu var det sagt! Han aandet dypere op.

Professor Krafft hadde sat sig. Han var ogsaa ganske rolig.

«Jeg hører dette,» sa han.

Klara hadde altsaa fortalt det hele!

Der faldt nogen Usikkerhet over Eyvind Stolt ved Professor Kraffts korte, næsten kjølige Svar. Skulde Forældrene ikke ville –? Hadde de kanske hørt noget ufordelagtigt? Skulde der være kommet dem et eller andet for Øre? Han hadde faat høiere Farve i sit Ansikt, da han igjen talte.

«Det kan kanske komme noget pludselig dette,» sa han; «men jeg kan det nu ikke anderledes; jeg har faat hende saa kjær.» Det var næsten ikke hørbart det sidste. Professor Krafft saa op paa den unge Mand med sine stærke, mørke Øine.

«Jeg maa jo tilstaa,» sa han, «at jeg hadde ønsket at kjende Dem noget mere. Det er jo et overordentlig alvorligt Skridt dette, og desuten – hun er jo saa ung. Vort eneste Barn da ogsaa, som De vel vet.» Professor Krafft saa ned. Og det var blit aldeles stille.

Eyvind Stolt fik ikke et Ord frem.

Saa talte igjen Professor Krafft.

«Det gjælder jo, at Dere ikke gjør noget, Dere siden kommer til at angre; for det vil jeg si Dem, det vilde bli mit Livs Sorg.» Eyvind Stolt kjendte sig uendelig enkel, der han stod.

[43] Det var jo Klaras Far, som talte. Nu sa han ganske stille: «Jeg vet bare, at for mig er hun nu blit alt!»

Professor Krafft var blit blekere i sit Ansikt. «Ja,» sa han. «Det er hun for os alle. Og det er mit Haab, at den, som hun kommer til at følge, vil bevare hende ren og uskyldig som hun er.»

Det stakk til i Eyvind Stolt. Nu vilde det komme! Nu vilde det uundgaaelige komme! Men det kom ikke. For Professor Krafft sa bare ganske stille: «Og det tror jeg om Dem, Stolt. De har jo havt en saa god Mor.» Eyvind Stolt kjendte det, som om han sank.

«Ja, det har jeg,» mumlet han. Nu reiste Professor Krafft sig fra sin Stol. «Forøvrigt,» sa han, «er det selvfølgelig De og hun, som faar afgjøre dette Dere imellem. Jeg maatte bare si, hvad jeg mente.»

Han gik hurtig hen til Klaras Dør, banket paa og aapnet Døren paa Klem.

«Klara,» sa han. «Ingeniør Stolt er her og vil tale med dig.» Saa gik han langsomt tilbake til Bordet og satte sig.

Litt efter kom Fru Krafft og bak hende Klara, som var blussrød. De blev begge staaende i den aapne Dør; Moren ventet, at Datteren skulde gaa først frem. Da gjorde Eyvind Stolt af den fine Familie ut af sit dypeste Naturinstinkt noget, som visst var alt andet end *comme il faut*. Han kom uten videre hurtig hen, fik Fru Kraffts Haand mellem sine og klemte til, saa det næsten gjorde ondt. Slik blev han staaende. Fru Krafft saa op paa ham, saa paa ham som om hun vilde se ham tvers igjennem; men der var noget næsten tiggende i det Blikk. Saa tok hun ganske sakte sin Datters Haand og smøg den ind mellem hans. Og nu var der straks tre Mennesker derborte, som stod i Klump og trykket hverandre i Hænderne og omfavnet hverandre om hinanden, mens Professor Krafft, Mandfolket, den aldeles uvedkommende, sat i sin Stol med blanke, forundrede Øine og saa paa dette mærkelige. Saa med ét kom Klara sig løs, fløi susende over Gulvet, var med et Hopp i Farens Fang, slog Armene om [44] hans Hals, saa deres Haar stod som en Lurv af Lys og Mørke, og holdt fast, mens hun smaahigstet af Glæde og Undseelse – med Taarer i Øinene. Men Professor Krafft sat bare og strøk og strøk hende alt i ét og sa ikke et eneste Ord.

– En halv Time senere var det ganske stille og tomt i Professor Kraffts Dagligstue. Bare at der i Sofaen sat et Par unge, blussende Mennesker, som ganske tause foretok mærkværdige Ting.

Da Klara Krafft nogen Dage senere en Kveld kom ind for at si Godnat til sin Mor, som sat og stoppet et Par af hendes Silkestrømper, saa hun, at hun havde røde Øine.

«Mama,» sa hun og la sit Kind ind til hendes. «Er Du ikke glad?»

Moren saa op.

«Jo, vist er jeg glad, Barn,» svaret hun. «Men Du kan da skjønne, det er underligt.»

«Elskede Mama!» Klara trykket sin kjølige Kind mot hendes varme. «Dere skal jo komme til os hver Dag!» Da maatte Moren smile saart, men hun gjengjældte. Hadde ikke allerede den lille begyndt at sanke Kvist til Rede!

[5]

Eyvind Stolt skulde reise. Det hadde været fjorten lykkelige Dage og allikevel med en Skjælving af hemmelig Kval inderst inde. Han hadde været med paa et Barns Utfoldelse til Kvinde, været indtil Henrykkelse med paa dette forunderlige; men det var hændt ham, at eftersom hun klædte sig paa som en ung Blomst, følte han sig afklædt som en gammel, Tomme for Tomme. I hende sang Fremtiden; i ham skrek det af Fortid! Hadde han endda kunnet gripe hende i en liten Forgaelse, bare en uendelig liten! Saa hadde han da i alle Fald havt et Figenblad at dække sig med; men det var der ikke; hun var den absolut barnslige Uskyldighet, like indtil Fortvilelse. Var igrunden rent bortenfor alle kjendte Land! Sat saa barnagtig klodset paa Fang og kysset saa rent bort i Væggene! Visste om ingen Verdens Ting! Og nu skulde han reise!

*

De gik langs Stranden, sidste Kveld. De gik Haand i Haand, som de altfor ofte gjorde, selv om de møtte Folk. Eyvind Stolt hadde talt meget om alskens Kjærlighet og hadde i Afskedslidelsen indprentet hende, hvor nødvendig det var, at to, som holdt af hinanden, hadde hinanden fuldstændig paa det rene. Klara hadde hørt paa dette og var siden blit noget tankefuld. De gik tause; der var noget, som arbeidet i hende.

Pludselig stanset hun og tok begge hans Hænder. «Eyvind,» sa hun. «Jeg har noget at si dig.» Hun saa op paa ham. Og der var Sorg i de store Øine. Det kvakk til i Eyvind Stolt. Visste hun noget? Gud, hvad vilde der komme! Da slog hun Øinene ned.

[46] «Jeg har engang kysset nogen,» sa hun. Hun blev staaende blussrød og se ned. Forgaelsen! Gudskelov! Og allikevel var det ham en mager Glæde.

«Hvem?» sa han, brutt.

«En Gut. Da jeg var fjorten Aar!» Hun saa uafladelig ned. «Det var forresten ikke mig, som vilde. Han gjorde det uten videre!»

«Hvor gammel var han?» Eyvind Stolt hadde pludselig faat saa ondt omkring sit Hjerte. Hun saa fremdeles ned. «Seksten sytten Aar.» Stemmen var lavere.

Seksten sytten Aar! Saa var han nu to – tre og tyve! Eyvind Stolt var med en Gang blit rasende jaloux. «Hvem er det?» spurgte han, litt haardt. «Han er død.»

Naa, Gudskelov! Det unge Dødsfald lettet! Han drog hende smilende ind til sig. Han var jo otte og tyve Aar! Hun saa op paa ham. «Du er ikke vond paa mig?» Da lo han. Herregud! Dette var jo Dronning Dagmar med Silkeærmerne! Det var jo en Blomst, som hang med Hodet og tilstod, at Solen hadde kysset den! «Aa du Klara min!» sa han og slog Armen om hende. Slik gik de tause videre, hun smilende og lettet, han rædd; thi nu vilde naturligvis hun spørge! Jo, det kom. De hadde ikke gaat mere end et Par lange Minutter, saa stanset hun og tok igjen begge hans Hænder.

«Eyvind,» sa hun og saa alvorlig paa ham med sine dype Øine. «Du har vel ikke elsket andre end mig Du heller?»

Det rislet nedover hans Rygg som Kulde. Saa saa han hende dypt i Øinene. «Nei Klara,» sa han. «Jeg har aldrig elsket andre end dig! Jeg kan nok saa'n – Du vet – men; jeg har aldrig elsket andre end dig! Aldrig! Aldrig!» Han var næsten heftig da han sa dette. Klara lyste op. Hun slog sin Arm omkring hans Rygg, og slik gik de nu videre.

De møtte en Spadserende og gik nu ordentlig, Side om Side; saa fik hun igjen tak i hans Haand.

[47] «Eyvind,» sa hun, trykket til og saa op paa ham. Det var bare hans Navn hun vilde nævne.

Han gjengjældte og vilde sagt «Klara», men kunde ikke. Det kom andre Navne op og brøt ind: Olga, Julia, og Henriette! Gud, hvor han hadet de Navne!

Om litt kom det med besynderlig fremmed Stemme:

«Du kan tro, det er mange af os unge Mænd, som ikke har været, som de skulde!»

Klara saa op paa ham.

«Ja, det er det vel,» sa hun. «Men hvad har vi med dem?»

«Nei selvfølgelig!» – det var haabløst! Hendes Tro paa ham lukket hans Mund!

– «Eyvind!» han kjendte igjen det lille varme Trykk og fik det lille Smil fra Siden op.

Der kom de igjen, Navnene: Olga, Julia, Henriette aa gid de laa paa Havsens Bund!

«Du skal si Klara,» sa hun og nappet i ham smilende.

«Elskede!» – han fik hende ind under sin Arm. «Jeg gik bare og tænkte paa, at imorgen har jeg dig ikke!»

*

Den Maaned, som nu gik, forekom Eyvind Stolt som et helt langt Aar. Et helt Aar i Kval. Hver Dag hadde sin Pine, hver Nat. Det var, som om Klara var tat fra ham for alle Tider, som om denne brutale Afstand hadde stænget mellem ham og hende, endda han jo fik Brev og skrev Brev næsten hver eneste Dag. Og det værste af alt; det var netop disse hendes ømme, tillidsfulde Breve, hvori hun foldet sin Sjæl ut, som voldte ham den heftigste Ve. Det var, som om hvert Brev rykket hende et Skridt længer bort paa samme Tid som de tændte hans altid heftigere Længsel efter hende.

Hver Nat laa han søvnløs; hver Nat laa han og grublet og gjorde sin Fortids Regnskap op; og hver Nat kom han til et slettere Resultat. Han hadde fundet ut, at han kanskje igrunnen var ødelagt, at han kanskje i det hele tat ikke hadde Ret til at gifte sig, at slike som han burde være forbudt at komme en uskyldig Kvinde nær. Og bare holde sig i den Verden, hvor de hørte hjemme!

[48] Hertil kom rent fysiske Forstyrrelser. Han kunde fare op om Nætterne i den voldsomste Ophidselse med en Puls, som ikke var til at tælle, for straks bakefter at falde hen i en Slaphetstilstand af Livslede, som forfærdet ham.

Han magret. Han saa med Bitterhet, at han faldt af! Han hadde ingen Appetit, var likesæl, fuldstændig likesæl med hvad han spiste. Opvarteren paa hans Restaurant hørte med Forskrækkelse, at han forlangte fersk Torsk midt i August Maaned og siden med et distrait Smil rettet det til Klipfisk, som han ellers aldrig spiste. Den Mand maatte feile noget alvorligt! Og hans Kamerater, som af og til kom bort til hans Bord, fik bare mutte Svar hen i Veir og Vind, saa de straks opgav ham. Han var da dypt forlovet! Undertiden kunde han, naar han pintes som værst, faa en hastig Fornemmelse af, at hos Klara var der Hjælp, om han reiste ned og bad hende bli hans Hustru, straks; men han bævet tilbake for enhver slik Tanke; han vilde for alt i Verden ikke blotte sig for hende, ikke forcere noget saadant frem hos hende!

Han, Levemanden, hadde underlig nok nu faat den store Blygsel, var i al sin Elendighet blit nitten Aar som hun!

Indtil han efter en slik helt igjennem søvnløs Nat ikke holdt det ut længer, men gikk like op til sin Læge. Det var en Eftermiddag; han var første Patient og kom straks ind.

Doktoren sat ved sit Bord.

«Nei goddag, goddag,» sa han, reiste sig halvt og rakte Haand; – «det er længe siden, jeg saa Dem.» Han pekte paa en Stol.

Eyvind Stolt satte sig. «Ja, det er igrunnen det,» sa han. Han hadde med ét fundet sig selv igjen, var Verdensmanden, Kulturmennesket, som talte med sin Like.

Doktoren saa paa ham. «Ja, det er sandt, De er jo blit forlovet,» sa han. «Jeg gratulerer.»

«Takk.» Eyvind Stolt saa ned paa sine Hænder.

Doktoren saa igjen visst bortpaa ham. «Og hvad var det saa idag?» spurgte han.

Eyvind Stolt rykket langsomt og med forskjellige Omsvøp ^[49] frem med sin Lidelseshistorie; Doktoren sat og hørte paa, nikket af og til godkjendende og hørte igjen. «Og saa Søvnløshet, Mangel paa Appetit, Hjerteklapp – Angst –» supplerte han. «Og Motløshet?»

«Ja, forferdelig!»

Doktoren nikket. «Man pøniterer,» sa han med et godt Smil.

Eyvind Stolt blev rød. «Jeg er bange for, det er noget ganske alvorligt,» mumlet han.

Doktoren saa ned

«Alvorligt,» sa han. «Ja, det er jo eftersom man ser den Sak. Dette her er jo en baade fysisk og psykisk Reaktiøn. Naar De gifter Dem vil det efterhaanden gaa over. Og De i Deres Stilling har jo ingen Grund til at vente med *det!*» Han saa op.

Da slog Eyvind Stolt Øinene ned. «Nei,» sa han. «Ikke jeg. Men hun.»

«Saa?» Doktoren blev opmærksom. «Hvor gammel er hun?»

«Bare nitten Aar.»

Doktoren taug litt. «Naa – det var jo ungt,» sa han. «Men – der er allikevel ingen Grund; det er jo langt viktigere, at –»

Eyvind Stolt saa op, bent paa Doktoren. «De kræver mindst et Aar – hun kan ikke bli færdig før,» sa han.

Doktoren studset.

«Ikke bli færdig?» sa han. «Ja, da hadde jeg nær sagt –»

Eyvind Stolt blev medét forandret i sit Ansikt. «Nei, nei, Doktor,» sa han næsten heftigt. «Før maa det hele brytes – nei, nei!» Han var het i sin Stemme.

Doktoren lyste op. «Godt,» sa han. «Saa faar vi ta vor Tørn.»

Eyvind Stolt saa yderst ulykkelig ut. «Jeg blir syk, Doktor,» sa han.

Doktoren smilte. «Aa, haa haa,» sa han. «*Det* greier sig. De er en frisk Mand. Jeg skal si Dem» – han smilte [50] sterkere. «Kjødet er igrunden ganske villigt, naar det blir forstandig behandlet; det er bare Aanden, som undertiden er litt skrøpelig.» Han saa bort paa Stolt, som svakt forsøkte at smile af Spøken. «Forresten,» fortsatte han alvorligere – «har De talt med hende om dette?»

Eyvind Stolt blev blussrød. «Nei, hvordan kan De tænke –» han brøt af; thi nu var Doktoren med ét blit ganske alvorlig. «Det bør De absolut gjøre,» sa han. «Det er mit bestemte Raad baade som Læge og som Menneske. Si hende alt. Tal ganske aapent med hende – saa skal De se, hun nok blir færdig.» Det kom kort, næsten strengt.

Men Eyvind Stolt sat sønderknust. Si Klara alt! Om sin Fortid! Det var som at spytte i en Blomsterkrone!

Doktoren hadde tat Pen og Papir og skrev. «Her har jeg for Mellemtiden skrevet op noget for Dem,» sa han – «saa De kan faa Deres Nattesøvn igjen.» Han rakte ham Recepten. «Og ta nu dette med Ro. De er jo ellers en sterk Mand.»

To Minutter senere gik der en dypt nedslaat ung Herre ned ad Doktorens Trapp med en Recept paa Bromnatrium i Lommen.

Da Eyvind Stolt den Kveld kom hjem, laa der et Brev fra Klara. Han satte Medicinflasken fra sig paa Natbordet, satte sig i sin Stol og brød Brevet, næsten kold paa Fingrene. Og jo mer han læste, desto mer blev han kold paa sine Fingre. For det var et aldeles vidunderligt Brev om Kjærlighet, om ung, uberørt Kjærlighet. «Her er saa deilig ensomt om Dagene. Jeg gaar her og sværmer paa Strandveien og er tosset og siger dit Navn ut i Luften og synes at Du siger mit igjen, der Du gaar, og saa kan vi høre hverandre de hundrede Mil. Bare du og jeg! Ingen, ingen andre. Og saa gaar jeg og tænker fremover og fremover til den Dagen, da du kommer og jeg er din, bare din! Aa, jeg synes det er saa deiligt at leve! Din egen Klara.» Og saa nedenunder:

«Du! Jeg er en ensom Fugl hernede jeg!»

[51] Den Nat blev Eyvind Stolts værste. Han kom hurtig i Seng, tok sin salte Medicin og forsøkte at sove. Men til ingen Nytte. Tankerne tumlet og tumlet i hans Hjerne. Doktors Ord. Klaras Brev. Endelig ved Tretiden tok han igjen Medicinen og faldt i en kvalfuld Søvn, som snart gled ut i de vildeste Drømme. Han hadde mistet Klara. Hun hadde blit ham utro og var blit Glædespike, var gaat fra Haand til Haand, og en Dag fandt han hende igjen paa et af Byens værste Huse. Han var gaat derind for at redde hende, for at tale med hende og faa hende derfra; hans Mor stod utenfor og ventet for at ta sig af hende. Da han kom ind, sat hun der mellem de andre, mellem Olga og Julia og Henriette. Hun lo og drak og hadde drukne Øine. Men da hun fik se ham, satte hun i et Skrik, sprang hen til Vinduet og styrtet sig ut. Dernenunder fandt han hende siden med knust Hode og det lange gyldne Haar som en Flom utover Stenene.

Han fôr op i den heftigste Angst og sat i sin Seng. Hjertet hamret som det vilde springe; Koldsveden stod ham paa Panden.

Nei, dette skulde være slut! Dette uværdige vilde han ikke længere! Var det slik med ham, skulde han føre hende op i dette, da skulde han som ærlig Mand vite at gjøre sin Plikt og befri hende. Han vilde reise med første Tog derved, forklare hende alt og gi hende hendes Ord tilbake!

Og med første Tog reiste han.

*

Eyvind Stolts uventede Ankomst voldte stor Glæde. Klara straalte, og hendes Forældre mottok ham paa det aller hjerteligste. Men Fru Kraffts vaksomme Øine opdaget snart, at der var et eller andet, som feilte.

«Du overanstrenger dig vel ikke derinde?» sa hun og saa litt bekymret paa ham. Det for gjennem Eyvind et saart ulykkelig Minde. Dette var jo hans egen Mors Ord til ham den Dag, han kom hjem til hendes Dødsleie! Han mumlet noget om litt Træthet og hadde et Slags Trang til at gi sig en Mor ivold, [52] men kjendte samtidig en besynderlig Ulykkesfornemmelse. Nu var det *hans* Livs Glæde, som skulde til at dø!

Saasnart det lot sig gjøre uten at vække Opmærksomhet søkte han at bli alene med Klara; han vilde ha det afgjort og slut; han holdt det ikke længer ut! De gik for at spadsere. Klara hadde foreslaa Strandveien; men Eyvind vilde heller gaa op paa Utsikten idag; dit kom ingen; der hadde de hinanden i Fred. Og Klara hadde straks været enig i dette. De gik, de kjære kjendte Veie. Dagen var klar, med høi, blaa, lykkelig Høstluft; men Eyvind saa intet; bare gik og gik, litt tungt aandende i Stigningen. Og Klara fulgte.

De var komne til en Bænk ensomt inde mellem Klipperne; der satte de sig, og Klara tok straks hans Haand. Han sat blek og lot hende beholde den uten at gjengjælde hendes Haandtryk.

Hun blev medét opmærksom; hun saa paa ham med store Øine.

«Eyvind! Er Du ikke bra?» spurgte hun.

Han drog sin Haand langsomt ut af hendes.

«Nei Klara,» sa han og saa ikke paa hende.

«Jeg har det ganske ondt.»

Hun blev het. «Men hvad er det?»

Hun la Hænderne paa hans Arm; hun saa ham ind i Ansiktet.

Han sat ganske stille, saa bare hurtigt paa hende og veg saa igjen med Øinene.

«Jeg har noget at si dig, Klara,» sa han med fremmed Stemme, men ganske klart. «Noget, som vil gjøre dig svært ondt.»

Klara skiftet Farve. Store Gud, hvad var dette? Var der kommet noget imellem dem? Hadde nogen anden –? Elsket han hende ikke mere?

«Men hvad *er* det Eyvind?» brast det ut af hende; hun saa paa ham i Angst.

Han sat litt, kunde ikke faa Ord. Endelig svaret han.

«Jo, det er det Klara, at – at jeg nok har faat dig til at tro for godt om mig.» Nu saa han paa hende. «Jeg har været akkurat like saa daarlig jeg som saa mange andre.»

[53] Klara var blit aldeles blek. Angsten for at miste hans Kjærlighet hadde pludselig byttet med en uforklarlig kvalmende Smerte. Hun stirret paa ham som forstenet, stirret som paa noget rent fremmed.

«Eyvind!» hun hvisket det – «Du *har* da ikke –?»

Jo Klara. Det har jeg.» Han sa det stærkt og fast. «Og saa er det vel forbi mellem dig og mig!» Han rørte sig ikke; han tok ikke i hende; han sat næsten trodsig stille.

Klara sat en Stund uten et Ord. Saa begyndte hun ganske sakte at graate. Reiste sig, snudde sig fra ham og gik, langsomt, langsomt Stien ned.

Han sat blek og stirret efter hende. Dernede i Svingen stanset hun, stod med Hænderne for Øinene og graat; saa gik hun videre ned og ned mellem Klipperne; han saa hendes lyse Hode bli borte dernede.

Det var en saa klar Dag. Terner slog med smaa lykkelige Skrik ned efter sin Fisk; Maaker rodde sig frem i Høstdagens stærke Luft, tungtsusende. Og Himlen var skyløs blaa.

*

Da Klara forgrætt kom hjem, var begge Forældrene inde. Moren reiste sig straks, da hun saa hendes forstyrrede Utseende.

«Kjære, hvad er det Barn?» spurgte hun.

Klara svaret ikke; hun vilde forbi og ind i sit Værelse; men Moren stanset hende.

«Klara,» bad hun.

Da brast det hele. Klara kom heftig tæt ind til sin Mor og brøt ut den voldsomste Graat.

«Han siger» – higstet hun – «at han har været likesaa daarlig han som de andre! – Han siger» – det brast igjen. Moren hadde slaat Armene om sit Barn. Hun stod der mørk i Øinene som vilde hun forsvare hende mot hver eneste Mand i hele Verden, og hun stirret ufravendt paa sin Ægtefælle.

Professor Krafft sat som før, da Klara kom; men hans Ansikt hadde tat Skygge. Og der var aldeles stille; man hørte bare Klaras bitre Hulk inde ved Morens Skulder.

[54] Da talte Professor Krafft.

«Ja, Barn,» sa han, og Stemmen hadde en ru, saaret Klang. «Du er kommen op i Livets Sorg. Saa faar Du bryte, hvis Du ikke kan tilgi dette.»

Det svaret med ny Hulk derbortefra.

Professor Krafft saa bort paa de to og snudde saa sit Hode. «Stakkars Eyvind,» sa han som hen for sig selv. Det var medét blit ganske tyst derborte, grundende tyst længe. Saa endelig løftet Klara sit forgrætte Ansikt og saa bort paa sin Far. «Men var *Du* da slik, Far?» spurgte hun fortvilet.

Og Fru Krafft stirret pludselig spændt paa sin Mand.

Professor Kraffts Ansigt tok dypere Ro. Hans mørke Øine møtte Hustruens, næsten skarpt; Stemmen fik et Strøk af behersket Harm.

«Nei,» sa han; hans Øine slap ikke Hustruens. «Det var jeg ikke. Men det kan jeg takke din Mor for. Vi har været saa lykkelige at finde hinanden ganske unge. Jeg var bare tyve Aar. Eyvind er otte og tyve. Og han var et Barn, da hans Far døde.»

Det blev igjen grundende stille.

Saa kom det paany over Klara. «Nei, nei, nei!» hulket hun. «Jeg *kan* ikke dette!»

Farens Stemme blev streng. «Ja, saa faar Du bryte. Men *han* gaar tilgrunde paa det; det er sikkert og visst. Jeg trodde forresten det ikke var saa længe siden, Du hadde lært om en anden, som ogsaa fik lide for sin Kjærlighet – og tilgi.» De sidste Ord kom bakefter og næsten hviskende.

Klara løftet sit Hode og saa haabløst bort paa sin Far; men der var ingen Hjælp; Professor Krafft hadde vendt sig halvt bort og sat nu og stirret bent hen for sig ut i Rummet.

Klara slog pludselig Hænderne for Øinene. «Aa jeg synes, det er saa forfærdeligt at leve!» hulket hun; saa gik hun hurtig ind i sit Værelse og drog Døren i efter sig.

Fru Krafft blev blek og vilde følge; men da reiste hendes Mand sig, gik hurtig hen og la sin Haand paa Dørlassen.

«Nei Helga!» sa han. «Dette gjør Du ikke! Hun maa [55] være absolut alene om dette! Absolut alene!» Han talte i stor Heftighet; Blodet steg ham til Tindingerne.

Fru Krafft saa paa sin Mand, vendte sig langsomt, slog Øinene ned – og taug.

*

Eyvind Stolt sat paa sit Værelse paa Hotellet. Det var blit Kveld, og han hadde intet hørt fra Klara. Han hadde bestilt sin Regning; han vilde reise næste Morgen. Eller med Middagstoget.

Da han sent om Aftenen hørte Opvarteren banke paa, kvakk han, Det var kanskje Brev!

Det var intet Brev. Det var bare Regningen. Og Natten gled haabløst hen.

Næste Morgen ved Ottetiden banket det atter paa Eyvinds Dør. Det var igjen Opvarteren. «Et Brev til Hrr. Stolt,» sa han.

Eyvind Stolt blev glohet og saa kold. Det var fra Klara.

Han aapnet med dirrende Fingre og læste. Der stod bare nogen faa Ord.

«Eyvind! Jeg maa tale med dig! Klara.»

Hans Hænder sank. Alt var forbi! Hun undertegnet bare «Klara»! Og hun vilde tale med ham. Hun var for god og fin til uten videre at sende ham Ringen tilbake. Hun vilde forklare ham alt!

Han var nu aldeles rolig. Han vilde gaa til hende. Og han vilde tale med hendes Forældre. Hele hans Slæktstolthet steg i ham; han fornam sin Mors Blod; han fornam sin Fars Æt. Det skulde ikke siges, at han ikke var Gentleman helt ut, at han ikke tok det fulde Ansvar for sine Handlinger! Og han vilde ogsaa kanskje si et saart Ord til hende, et ganske strengt Ord! Et Ord om Livet i denne Verden!

Ti Minutter senere stod han utenfor Professor Kraffts Entrédør og ringte paa.

Der kom straks nogen og lukket op. Det var Klara.

Han kom ind i den litt mørke Entré: de stod likeoverfor hinanden; ingen af dem fik et Ord frem.

[56] Da kom der et Par løftede Arme ganske langsomt op imot ham, og han saa ind i to bedrøvede Øine. Det skyllet over ham som en varm Bølge; han slog, fra sig selv, Armene omkring. Og deres Munde møttes; og der var længe stille. «Aa Klara, Du vet ikke – du forstaar nok ikke» –

Da tok hun lindt om hans Arm.

«Eyvind,» sa hun. «Tal ikke om dette! Du skal ikke forklare – det skal bare være som en stor, ond Løgn, som vi aldrig har havt noget med! Hører Du! Du skal love mig det!»

Eyvind tok hende igjen i sine Arme. Og han lovet med Haand og Mund.

Saa medét løste han sig. «Jeg maa tale med din Far og Mor,» sa han.

«Aa – nei,» bad hun.

«Jo.» Han fridde sig.

Saa gik han ind til hendes Forældre.

*

Der gik et lykkeligt Par Strandveien langs. Der skinnet Sol; der var et velsignet Veir. Klara gik og holdt Eyvind i Haand og saa ham alt i et op i Øinene. Hun trængte likesom dobbelt til Ømhet nu, da hun hadde kjøpt Lykken saa dyrt. Men Eyvind Stolt gik der og smilte litt uroligt distrairt. Han hadde endnu et paa Samvittigheten, som han maatte si hende.

Endelig ved Odden tok han Mot til sig og sa hende det. «Du Klara,» sa han og stanset. «Jeg har en Ting at si dig, før jeg reiser.»

Han stod og holdt begge hendes Hænder og saa hende smilende ind i Ansiktet.

«Vi maa ha Bryllup ihøst.»

Hun satte forbausede Øine.

«Er Du gal! Ihøst! Det er aldeles umuligt! Jeg, som har saa mange Kjoler at sy og Linneder og alt andet!» Eyvind Stolt holdt hende fast. «Klara min,» sa han. «Jeg kan ikke undvære dig længer! Jeg kan ikke være uten min lille Hustru.» –

Det steg en skjær liten Rødme i Klaras Kinder.

«Ja men» – sa hun. «Vi kan da vente til Vaaren!»

[57] Eyvind Stolt slap hendes ene Haand. «Hvis Du vil jeg skal gaa der ulykkelig hele Vinteren,» sa han. «*Vil* Du det?»

Klara slog Øinene ned. «Nei det vil jeg ikke,» svaret hun. Og saa om litt: «Jeg skal spørge Mama.»

«Spørg ogsaa din Far,» sa Eyvind Stolt.

«Jeg skal spørge dem begge.»

De gik tause videre, og da de var komne forbi Odden vendte de.

*

Klara var naadd hjem og gik ind til sine Forældre, som begge sat i Farens Værelse. Eyvind ventet i Parken paa Besked. Han og Klara skulde møtes om en Time. Han burde jo ha gaat op med og talt om dette; men han var simpelthen feig. Feig paa dette ene Punkt.

Da Klara hadde sittet litt inde hos Forældrene sa hun saa'n ganske uten videre:

«Tænk Eyvind siger, han vil ha Bryllup ihøst.»

Moren reiste sig og slog et Par forskrækkede Øine op. «Ihøst! Det er aldeles umuligt! Du skal jo utstyres Barn, og desuten – nei vi kan umulig bli færdige til dette!»

Klara saa nedslaat ut; men da fik hun uventet Undsætning fra sin Far.

«Jo visst kan Dere bli færdige,» sa han. «Jeg synes, at naar Manden vil dette, saa maa han faa sin Vilje! Vi faar virkelig gi os paa dette Helga! *Du* maa da forstaa –»

Fru Krafft var fortapt. «Ja *ju* da, sa hun spakfærdig.

«Jo, for jeg skal si dig Klara,» sa Professor Krafft – Klara saa spørgende paa ham og kom nærmere – saa tok han sig i det. «Nei det var bare, at Du virkelig er en søt liten Pike!»

Han strakte Haanden smilende ut i Luften mot hende. Men Fru Krafft tok ganske stille Klara om Halsen og trak hende med sig ind i sit Værelse. Der talte Mor og Datter sammen længe. Til fastsat Tid kom Klara. Hun smilte paa Afstand til

Eyvind, som sat og ventet paa sin Bænk i Parken. Saa kom hun og satte sig ved Siden og hadde en ny Slags Blyghet i sine Øine.

[58] «Det fik bli, som Du vilde,» sa hun. «Papa vilde det, og da vilde Mama det ogsaa.» Eyvind Stolt smilte. Fik saa fat i hendes Haand og klemte den, saa hun sa «Au!»

*

Næste Dag reiste Eyvind Stolt, og Klara fulgte ham til Toget – alene. De gik Arm i Arm; hun gik tæt indpaa ham, og han kjendte hendes lille Arms Tyngde. Hun gik der og følte det nye imellem dem; han kunde ikke længer undvære hende; *hun* var den eneste, som kunde gi ham Ro og gjøre ham glad; hun var den eneste paa Jorden, som kunde dette. Hun gik der og visste Livsmærkværdigheter, gik der med en liten vordende Hustruværdighet; hun var kommen med i denne sorgfuldtvidunderlige Verden!

[6]

Eyvind Stolt hadde gjort alle Forberedelser til det, som skulde komme. Han hadde leiet en liten elegant Leilighet i Westend, men paa en rent anden Kant end sin tidligere Ungkarsleilighet; han hadde kjøpt splinternyt Møblement og solgt det gamle. Intet af det, som bar Minder fra Ungkarsdagene, skulde komme i Nærheten af hende, intet uten Morens Smykker og Morens Portræt, som nu hang utilsløret i hans nye Salon!

Og han hadde gjort al legemlig Beredelse.

Gamle Billetter, Breve og Fotograner af Varietédamer hadde han brændt; ja selv en nøken Venus, en mesterlig Copi i *Terra cotta* efter Antiken, hadde han befundet tvilsum – og forsert den til en uforlovet Ven. Han var som sagt helt færdig, hadde gjort op med sin Fortid og gik der like ind til Distraction optat af det, som skulde ske. Han bævet dypt i sin Fantasi af en rent fremmedartet Lykkefølelse, som stjal hans Søvn; men endnu dypere nede i sin Bevissthet kunde han ikke bli kvit et uforklarligt Nag, som gik og kom; han hadde, et Slags aandelig Blodsmak i Munden som den der har vundet en voldelig Seir og nu skal til at ta Byttet i Besiddelse. Atter og atter kom den Tanke op i ham, at han kanske ikke hadde Ret til at gjøre det, han nu gjorde; atter og atter slog han denne Tanke ned.

Der stod nu bare ét tilbake: Han skulde forlange Lysning og Vielse. Dette var igrunden det pinligste af alt; men han gjorde det for Klaras Skyld.

Han hadde forsøkt at slaa paa borgerlig Vielse, men hadde straks bøiet af, da hendes Far hadde reist Bust.

«Ægteskabet er virkelig noget mere end en Kontrakt om Barneleverance,» hadde han sagt paa sin litt afgjørende [60] Maate. «Man kan ikke gaa sine dypeste Forhold forbi i en saadan Sak. Iallefald kan Klara det ikke.»

Det var rene Ord for Pengene. Han vilde ikke for alt i Verden foraarsake nogen Misstemning hos Klara eller træde hendes religiøse Følelser for nær, og saa befandt han sig en vakker Septemberdag paa Vei til Præstens Kontor. Det var Klarveir ute,

Høstsol og let at aande; men det var ikke frit for, at han allikevel kjendte en viss Beklemmelse, et fysisk Ubehag, som øket, jo nærmere han kom Maalet for sin Gang. Han søkte at stive sig op med, at dette gjorde han jo bare for Klaras Skyld og for sin Mors Skyld, som visst vilde ha ønsket det; hvad ham selv angik, da vedkom hans Ungdomsaffærer og hans Hjerteliv ingen andre end Klara og ham selv, absolut ingen anden i hele Verden! Men han kunde allikevel ikke fri sig for den Følelse, at det at gaa til Kirken nu var en Erkjendelse og en Overgivelse, et Slags Gang til Canossa. Og han begyndte uvilkaarlig at forsvare sig imot sig selv.

Han bragte en hel Hær af gode gamle Argumenter paa Benene, de sociale Forhold, Mandens og Kvindens fysiske Forskjellighet og forskjellige Opgave i det ethiske Tjeneste, Menneskelivets Ufuldkommenhet. Ungdommens hete Blod, Drifternes Ret osv. osv. Han var i det hele tat udmærket rustet, der han marscherte frem; men jo nærmere han kom det afgjørende, desto færre af hans Hær fulgte der ham, og da han gik Trappen op til Præstens Kontor, «da red den Herre alene». Han var i det hele tat noksaa enkel, da han resolut banket paa og traadte ind.

Præsten var alene paa det indre Kontor.

Han bød straks en Stol og bad Eyvind Stolt undskylde et Øieblik, mens han underskrev en Skrivelse. –

Saa la han Pennen, vendte sig mot Eyvind Stolt og spurgte, hvad han ønsket.

Eyvind Stolt præsenterte sig og fremførte sit Ærende.

Præsten nikket, reiste sig, hentet en Protokol og satte sig atter.

«Deres Forældre?» spurgte han.

«Oberst Georg Frederik Stolt til Storby og Hustru Margrethe, født Wendel» Eyvind Stolt kjendte en tryk Følelse ved at nævne sine Forældre.

[61] Præsten lyste op og saa venlig bort paa ham. «Jeg. hadde den Glæde som ung at kjende Deres Mor,» sa han.

Eyvind Stolt kjendte sig medét vek om Hjerte, færdig. Præsten hadde kjendt hans Mor! Hadde han endda kjendt hans Far, saa hadde der kanske været Haab; nu kom Morens Navn vendt mot ham selv, næsten som en Bebreidelse!

Præsten spurgte videre om hans Alder, Stilling osv. og noterte det hele; Eyvind Stolts Svar kom næsten aandsfraværende, saa han siden tænkte paa, om han ogsaa

hadde git riktige Oplysninger.

Nu vendte Præsten sig atter mot ham. «Og Deres Forlovede?» spurgte han.

«Klara Krafft, Datter af Professor Rudolf Krafft og Frue, født Lind.»

Nu smilte Præsten. Over hele sit Ansikt.

«Klara Krafft,» sa han. «Hun den lyse?»

«Ja.»

Præsten reiste sig. «Ja da gratulerer jeg Dem af hele mit Hjerte,» sa han. «Jeg har konfirmeret hende. Hun var noget af det reneste og elskeligste, jeg har lært at kjende.»

Eyvind Stolt var fortapt. Dette at *Præsten* talte slik om Klara faldt som hvite Blomster nedover ham og betok ham samtidig alt Fotfæste. Det var som aapnet der sig pludselig under ham skjulte Strømme af Renhet, hvori han uhjælpelig sank, og han kjendte en forunderlig hastig Hete i Brystet.

«Ja, Hrr. Pastor,» sa han og holdt et Øieblik Præstens Haand. «En tvert igjennem ren og uskyldig Pike! – og» – han fik blekere Farve – «saa er det kanske galt af mig, en moderne ung Mand at –» han brøt af; nu var det sagt.

Præsten var blit saa underlig i sit Ansikt. Han stod og strøk langs Pulten med sin Tommelfinger og saa ned, men hadde sit venlige Smil. «Har De sagt hende det?» spurgte han.

«Ja.»

«Alt?»

[62] «Ja – alt paa en Gang.»

«Og hun?» Præsten saa ikke op. Vilde likesom ikke bryte ind i hans blottede Sjæl. «Hun holder fast.» Eyvind Stolt saa nu bent paa Præsten.

Præsten saa fremdeles ikke op. «Ja,» sa han næsten forlegent – «siden De kommer til mig om Raad, saa er der jo et; men jeg vet ikke om det passer for Dem.» Han stod og vendte Ordene. «Jeg vet ikke, om De erindrere – men der var engang en Mand, som ved en viss Anledning bøide sig ned og skrev noget i Sandet» – Præsten smilte – «De faar se til at finde ut, hvad den Mand skrev – det er det eneste Raad,

jeg har at gi Dem. – Men vi glemmer jo Attesterne!» Han smilte igjen, vendte sig mot Bordet og satte sig. «Klara Krafft,» sa han likesom hen for sig selv.

Eyvind Stolt aandet op. Han fik Attesterne frem; der blev aftalt Tid, opnævnt Forlovere osv. Og Eyvind Stolt gik lykkelig forbauset hjem; han hadde opdaget, at Præster var Mennesker.

*

Bryllupsdagen kom. Det var en af de sidste straalende Septemberdage, Løvets Fest for det kommende.

Professor Kraffts var reist til Hovedstaden fra det lille Badested og var tat ind paa et Hotel. De vilde, at Klara skulde vies i sin Fødeby, og efter Brylluppet flytte like ind i sit nye Hjem. Og Eyvind Stolt hadde selvfølgelig intet imot dette. Saa vilde de ogsaa, saa snart Brylluppet var over, reise til sin Bolig i München. De to nygifte skulde være ganske alene! Og Eyvind Stolt hadde selvfølgelig endnu mindre imot dette. Han hadde derfor ogsaa foreslaat, at Indbydelsene skulde indskrænkes til det aller nødvendigste, og gjort et meget kræsent og meget indskrænket Utvalg mellem sine Kamerater. Han var fast bestemt paa fra nu af at skifte Omgangskreds; man fik dømme som man vilde. Han var jo i alle Henseender en uafhængig Mand.

– Vielsen var bestemt til Klokken fem. Eyvind Stolt var som sig hør og bør møtt først op i Kirken og sat nu [63] der i Koret ved Siden af sine to Forlovere. Han hadde efter gammel Skik og Bruk ikke set Klara den sidste Dag, og saa frigjort en Mand han var, følte han allikevel et Slags mystisk Behag i denne gamle, naive Skik: Klara skulde komme til ham som en nyutsprungne Blomst, ikke set af en Mands Øie. Ikke berørt af en Mands Finger. I sin allerdypeste Jomfruelighet!

Kirken straalte af Lys. Eyvind Stolt hadde ikke spart paa noget, for at den skulde være *hende* værdig. Der var nyt Teppe; der var Blornsterdekorationer; der var Kranse. Og ved Orglet sat Byens første Organist.

Det hadde været stille i Kirken længe; nogen Hvisken mellem Tilskuerne, et Par dæmpede Ord vekslet mellem Eyvind og hans Forlovere. medét blev der Uro dernede; alle vendte sig – Bruden kom. Eyvind Stolt kjendte et kort, kjøligt Støt gjennom Brystet, da han reiste sig. Der kom hun ved sin Fars Arm! Og i det samme hugg Orglet i.

Det rislet ned over ham varmt og koldt. Det var som om der østes Straaler og Blomster; det var som om selve Livet triumferte. Og som hun kom der ved sin Fars

Arm hadde hun løftet sit Hode, som om hun speidet efter nogen, og det tok ham en underlig stolt Følelse; hun som kom der i sin skjære Dragt med Myrtheblomsterne i det gyldne Haar – hun var hans unge Jomfru, som kom! Og han syntes, det var hende, som viet Kirken ind, og ikke Kirken hende!

– De stod for Alteret. Hun hadde vendt sig et Øieblik imot ham, da hendes Far traadte tilbake, og set paa ham med sine dype Øine – et Blik, som gjemte alt og gav alt. Og han syntes, at *da* var Løftet git.

Nu stod de da der for Alteret og svaret ret paa hvad Præsten spurgte. Eyvind prøvde at synes, at dette kun var noget, de for andres Skyld gjorde og at de allerede var viet i sit Hjerte; men da Klara hadde sagt sit lave Ja og Præstens Haand kom over deres forenede, og Erklæringen faldt: hvad Gud har sammenføiet, skal intet Menneske adskille, da kjendte Eyvind Stolt allikevel en lykkelig Tryghet falde. *Nu* var hun hans, til evige Tider hans! Og da de saa sank iknæ for Velsignelsen, tænkte han bare paa dette ene.

[64] Vielsen var slut. Orglet stemte atter i sin brusende Triumfmarsch; Eyvind Stolt førte sin unge Hustru ut av Kirken. Han var nu ikke længer et betat ungt Menneske i Livsbegivenheternes Vold, men Verdensmanden, den unge velkjendte Ingeniør med det gode Navn og de mange førsteklasses Forbindelser. Han hilste til Bekjendte, idet han passerte forbi, han kjæmpet sig frem mellem nysgjerrige Tilskuere med et seirende og beskyttende Smil. Han banet Vei gjennom al Beundringen for hende. Men da han gik Kirketrappen ned for at stige i Vognen, blev hans Smil medét blekt. Mellem de speidende Hoder paa Trappen hadde han under en flot Rembrandthat opdaget Jullas frække Ansikt og litt længer nede Henriette. Og han syntes de smilte.

*

Den korte Bryllupsfest var forbi. Brudeparret fulgtes til sin Vogn, og Klara fik sin Mors beroligende Kys. Nu slog Vogndøren igjen; Pisken smaldt. Vognen gjorde et Rykk og rullet afsted – Eyvind og Klara var alene. Hvad der var foregaaet under Middagen erindret de ikke; Maten, Vinen, ja selv Talerne hadde glidd dem forbi som i Drømme. selv sin egen velindstuderte, korte Tale hadde Eyvind glemt, og af Svigerfarens husket han bare et eneste Billede; det var da han hadde ønsket, at Klara kunde bli det for ham, som hans Mor hadde drømt og haabet. Nu slog han Armene om hende. «Endelig,» vilde han ha hvisket, men fik ikke Ordet frem. Hun talte heller ikke. Slik sat de flere Minutter, hørte bare Hovslagene og de durende Hjul. Saa fridde Klara sig lindt og stelte paa sin Kaape.

«Papa var saa stille idag,» sa hun.

Ja, det mente Eyvind han nok kunde ha Grund til at være. Han var igrunden skuffet over ikke at faa høre jublende Ting af hende. Men der kjørte Vognen op for Porten til deres Hjem i Westend! Eyvind kom ut og hjalp Klara; Tjenestepiken stod og ventet med alle Lys tændte.

Litt senere stod Klara med sammenslagne Hænder i den straalende lille Salon, hvor alle Presenter lyste. Hun sa [65] paa dem alle, spurgte om alt, løftet paa alt og lot det skinne. Hun gik gennem alle Værelser og kom atter tilbage til Salonen – var i det hele tat Kvinde. Knasket litt Konfekt, som var sat frem, og kunde ikke la være at kaste et Blik i det store Speil, som rummet dem begge. Stanset saa medét likeoverfor Morens Portræt, som hang midt paa Salonens Væg, og blev staaende der længe. Saa fra Moren paa Eyvind og saa paa Moren igjen. Han kom like hen. Da fløi hun ham pludselig om Halsen, men fridde sig straks, da han vilde kjærtegne, og forstod at dække sig med alskens mærkelig Interesse for de mindste Smaating og alskens naive Spørgsmaal om Intetsigenheter, naar han vilde røre ved hende. Hadde ogsaa hele Tiden i sine brungraa Øine bakom Smilene en underlig dulgt, næsten sky Glød. Indtil Eyvind pludselig saa paa sit Uhr.

«Klokken er mange,» sa han. Den var ni.

Hendes Kinder tok hastig høiere Farve.

«Ja,» sa hun – og reiste sig nølende. «Godnat.»

– «Godnat.»

Saa gik hun til Soveværelset og lukket Døren efter sig. Men Eyvind fik det travelt med at se paa Presenterne, undersøke, om alt var i Orden i Værelserne, slukke alle unødvendige Lys.

Da han en halv Times Tid senere banket paa Soveværelsets Dør, var alt stille. Han aapnet sagte. Det elektriske Lys var slukket. Og han tændte det ikke.

Men da han litt senere fra Sengen strakte sin Haand ut i Mørket for at finde Klaras Hode – møtte han to smaa kjølige Hænder, som tok om hans og la den under en varm Kind. Og saa igjen om længe hørte han det hviske gjennom Mørket, en Række Ord, som han erindret han hadde lært af sin Mor som Barn, men glemte forlængst som voksent Menneske.

Eyvind Stolt kjendte sig medét saa forunderlig afvæbnet, næsten tilintetgjort. Der var hændt ham noget aldeles fremmedartet og uventet. Han smilte. Han hadde søkt sin unge Hustru, og hun hadde forvandlet sig til hans Barn, hadde med en eneste liten Ting forvandlet disse døde Værelser til et Hjem. Han følte pludselig en dyp, lykkelig Ømhet stige. Han laa dørgende still, vist et helt Kvarter, [66] i den vanskelige Stilling med sin Haand under hendes Kind og hørte hendes dype Aandedræt og kjendte hendes smaa Fingre bli varmere. Indtil han endelig dirrende i hele sin Kropp sagte forsøkte at dra sin Haand tilbake. Den blev holdt fast.

«Jeg sover ikke,» hvisket det.

– To Dage senere reiste det unge Par paa Bryllupsreise til Italien.

[7]

De var i Rom. Reisen ditned hadde været som en Foraarsutfoldelse af hele Livets Æventyr like fra dets hemmelighetsfulde Røtter dypt nede i Tilværelseskilderne og op til det heftigst og mest saligt blomstrende. For hende en angstfyldt Henrykkelse alle Livets uante Kræfter ivold, for ham en kvalfyldt, lykkelig Tilbakevenden til det uanet skønne i Uskyldigheten. Nu sat de da i Rom allerede paa fjerde Maaned, overvældet af Sollys og Vaar, erfaringsfyldte. De hadde gennemlevet og gennemfølt alle den gamle Verdensstads Livsaabenbarelser af et Tusenaars Lidelser og Lykke; de hadde indsuget med alle Sanser Solstraaleunderet og Livsblomstringen i selve Solens og Rosernes Land.

Og som de sat der ikveld paa Bænken paa *Monte Pincio* og saa ut over den oldgraa Stad med de røde Teglstenstak over de kalkhvite Huse og Solnedgangen som et rødgyldent Slør om Kveldens Glans, sat de der og visste hemmelig sammen det største og skønneste af alt, selve Livsvidunderet, som nu var Virkelighet: Den unge Hustru skulde bli Mor. Og de sat der begge og holdt hinandens Hænder som Børn – og drømte. Hun den tyveaarige, Barnehustruen, om dette utænkt mærkværdige, som nu var virkelig sandt; han, den modernt erfarne unge Mand i Undren over, hvordan Naturen paa saa kort en Tid kunde utrette denne uutgrundelige Ting: at skape et helt nyt levende Liv. Og samtidig med den stolte Mandsfornemmelse, at *nu* var hun hans; nu bar hun hans Stempel; nu var hun Mor til hans Barn!

Og som de sat der smilte de pludselig ganske umotiveret til hinanden, som om de begge pludselig hadde møtt hinanden paa en Vei. Saa blev de igjen sittende og se [68] paa Solskiven, som nu gik ned, kobberglinsende rød i Campagnaens blaa Taakestripe fjernt henne.

Eyvind Stolt lurte sig til at se paa Klara, som sat der aldeles henført og saa. Han nød hendes renlinjede Profil med den rette, feilfri Næse og den skjære, vaarfriske Kind, som kanskje var litt blekere end før. Han nød hendes gyldne Haar, som overalt vakte slik Opmærksomhet der syd. Gud, hvor hun var deilig, ung og uskyldig deilig! Dobbelt deilig nu. Og i samme Øieblik var den over ham igjen denne nagende Angst, denne vanvittige Jalousi fra Forlovelsesdagene. Ikke som

før, at hun skulde komme til at tilhøre andre – hun var jo alt hans paa alle Maater –, men at han ikke skulde faa beholde hende, faa beholde hende saa uskyldig, som han hadde faat hende! At hun efterhaanden skulde bli smittet og drat ind i alt dette letfærdige, som han visste foregik mellem Kjønnene! Og en vakker Dag ikke være ren længer i sin Sjæl! Være villig hun ogsaa til at smake paa det forbudne. Hun var jo ikke mer end Kvinde!

Naar de to var alene var han overlykkelig; da var Livet Paradis; men aldrig saasnart kom de sammen med flere, saa var Helved der og alle Mandfolk Djævl. Han taalte ikke, at nogen tok hende i Haand eller saa paa hende. Naar nogen smilte til hende, led han Helvedes Kval. Aa, han kjendte Mandfolkene! Han visste, hvad deres Blik og Smil betød; han visste, hvad de mente med at være venlige mot en ung Kvinde! Og det værste var, at netop hendes elskværdige Uskyldsfuldhet gjorde hende aldeles værgeløs mot dette. Hun ante ikke; hun forstod ikke – før det kanske alt var gjort.

Han hadde forsøkt paa at bygge et Slags beskyttende Mur om hende, at gi hende Forsvarsvaaben ihænde. Han hadde ved alle givne Leiligheter git hende Vink og Forklaringer om, hvor uhyre mange daarlige Mandfolk der var og hvordan de trodde at kunne behandle Kvinderne; hun hadde hørt paa dette flere Gange med forbausede Øine. Saa hadde hun tilslut sagt efter en noksaa lurvet Historie: «Stakkars dig, Eyvind, som tror saa daarligt om Menneskene!»

Han hadde tat hendes Hode mellem sine Hænder og kysset hende.

[69] «Aa Klara min – du tror alle mulige saa godt,» hadde han sagt.

«Det vil jeg altid gjøre,» hadde hun da svaret, og der var steget noget stærkt, næsten trodsigt op i hendes Øine.

Saa hadde han prøvet paa en anden Maate. Han hadde talt om de unge Damer slik som de var de fleste af dem. Hvor de dog igrunden var letfærdige. Hvor de brukte sine Øine, hvor de var imøtekommende og hvor Herrerne igrund foragtet dem for dette. Han hadde talt om, hvor forsiktig enhver ung Dame maatte være med hvert Blik, hver Mine; ellers kunde det bli misforstaat, og saa hadde man det gaaende.

Hun hadde hørt paa dette halvt aandstraværende og ikke svaret noget videre.

Han var i sin Pine gaat endnu længere; han hadde endog gjort hende en liten Bebreidelse.

Det var efter en Aften i skandinavisk Forening, en Aften med Dans. Klara hadde danset et Par Françaiser – andet maatte hun jo ikke – og hadde været meget feteret, nydelig og livlig og egenartet som hun var. Om Aftenen, da de kjørte hjem, hadde Eyvind sagt:

«Du vet visst, at Du er vakker Klara.»

Det hadde stukket igjennem ham med det samme han hadde sagt det.

Hun hadde vendt sit Hode mot ham i Halvmørket.

«Ja. Det vet jo enhver Dame,» hadde hun svaret.

«Og Du vil nok gjerne, at andre skal synes det?» hadde han faat sig til at sige.

Svaret var kommet litt kjølig: «Ja, det vil jeg gjerne.» Saa var der blit en længere Taushet, mens de kjørte. Og Eyvind Stolt sat der slagen og følte, at han med sin Moralskhet ikke kunde beskytte hende, men bare hadde blottet sig selv. For at bevare et rent Fotografi hadde han berørt det med skidne Fingre; fortsatte han paa den Vei, vilde han ende med at tilsmudse det hele Billede!

Endda han jo i selve Saken hadde absolut Ret. *Han* kjendte jo Menneskene! For Eksempel nu dette, som var hendt netop for nogen faa Dage siden og som nu specielt naget ham i hans Inderste:

I forrige Uke var der til Rom kommen en Løitnant ^[70] Knoll, en af hans gamle Venner, nei Kamerater mente han. En munter Gjøk og et – det turde man nok si – ganske vidtløftigt Menneske. Gentleman selvfølgelig i alt almindeligt, men sandelig ikke synderlig nøieregnende i det erotiske. De hadde naturligvis truffet hinanden; han var kommen paa Visit til Hotellet og hadde gjort sit gamle Venenskap gjældende paa en temmelig paatrængende Maate. Han hadde sagt Klara Komplimenter med sit obligat seiersikre Løitnantsmil, og han syntes, han hadde beholdt hendes Haand unødig længe, da han hilste. Hans Haand, som han *visste* han hadde hat fat paa saa mangan tvilsom Dame, skulde ha Lov til at komme hans unge, uskyldige Hustru nær – aa, han syntes det var en Forbrydelse! Da saa Klara litt senere hadde gaat ind i sit eget Værelse for at hente endel Fotografier, hadde han lænet sig tilbake i Stolen, strøket sin Knebelsbart og sagt: «Ja, *det* maa jeg si! Du er en Lykkens Pamphilius, Stolt!» – Han hadde hat Lyst til at slaa ham like i Ansiktet! Men lot sig nøie med at laane ham et Par Øine og si:

«Det generer dig vel ikke!»

Løitnant Knoll hadde smilt. «Langtifra,» hadde han svaret – «jeg respekterer alltid Hvetebrødsdagene.» Eyvind Stolt hadde et skarpt Svar rede; men i det samme kom Klara tilbake med Fotografierne, saa det hele var døet hen i munter, neutral Passiar. Og tilslut hadde Eyvind Stolt havt den Lidelse at se Løitnant Knoll ta Klara i Haand til Farvel.

Men det var ikke blit med dette. Han hadde fortsat. Paa Ballet her forleden hadde han straks lagt Beslag paa hende, og igaar, da de møttes paa Gaten, hadde han sellet sig til som Numer tre. Det skulde se ut som et gryende trekantet Forhold formodentlig, og det endte vel ikke, før han gav sin gode Ven Knoll en alvorlig Tugtelse, og det skulde være ham en sand Fryd! Han nærret ingen Bekymringer i saa Henseende. Han hadde saa mangen en Gang i Fæktesalen sendt hans Floret svirrende hen over Gulvet og hvad det at bokse angik, saa skulde det være ham en smal Sak at spirrevippe lille Løitnant Knoll paa Hodet ind i et Musehul. Men det var for Klaras Skyld; at intet Stænk maatte falde paa hende.

[71] – «Eyvind!»

Det blev sagt med lav Stemme, og han kjendte en Haand paa sin. Han fôr til og saa sig om. Klara hadde vendt sit Hode. Der stod to bak dem, to, som de begge kjendte, en Fru Heller, en Skjønhed lidt oppe i de tredive og – Løitnant Knoll. Løitnant Theodor Knoll!

Det fôr til som et Stikk gjennom Eyvind Stolt. Der var han igjen! Dette hadde han naturligvis arrangeret for at træffe hende! Han visste jo, at de brukte spadsere her.

Man reiste sig og hilste.

«Det unge Par sværmer i Solnedgangen?» sa den tredive-aarige Frue.

Eyvind Stolt maatte høfligt svare – og Løitnant Knoll la straks Beslag paa Klara.

«Her er da ogsaa aldeles deiligt,» sa Fru Heller; hun begyndte at gaa. «Jeg synes, det overgaar Florens.» Deri var Eyvind Stolt fuldstændig enig: – han maatte følge, stanse, naar hun stanset og pekte med sin Parasol, gaa videre, naar hun gik videre. Han var enig i alt, hvad hun sa; men hans Tanker var kvalfuldt hos de to andre. Der kom de bak ham, altid i Afstand; han hørte Løitnant Knolls Mandsrøst; han hørte Klaras lyse, muntre Stemme. Der stanset de; der kom de igjen! Og han kunde ikke se, hvad de foretok sig. Det var ham en ulidelig Kval. Det gjæret i ham som til en Eksplosion, mens han gik der og svaret Fru Heller ja og ha aandsfraværende ut i Veiret.

Endelig snudde han sig og saa Løitnant Knoll staa med Klaras Parasol, mens de smilende samtalte Side om Side. Nei, dette var ikke til at holde ut. Han saa pludselig paa sit Uhr.

«Undskyld Frue,» sa han; «men jeg maa nok hjem; jeg har endel Breve –»

Fru Heller smilte.

«Og en yndig liten Kone,» sa hun.

Han svaret ikke, stod næsten uhøflig og taug og ventet paa de to.

Endelig kom de da! Og nu hadde Klara sin Parasol.

Han gik hen til hende. «Jeg maa hjem,» sa han og var saa besynderlig brutt i sin Stemme.

[72] «Alt nu?» Hun hørtes skuffet ut.

«Ja; jeg har endel at skrive. Men *Du* kan jo være.» Han saa ned, da han sa det. Hun smilte og tok straks hans Arm. Der blev hilst og sagt Farvel; der blev endog tat ærbødigst i Haand; saa gik de to Par hver sin Vei. «Deres Vens Hustru er virkelig yndig,» sa Fru Heller til Løitnant Knoll, da de var utenfor Hørevidde.

Løitnant Knoll strøk sin Knebel. «Charmant,» sa han. «Man begynner at forstaa Nødvendigheten af det tiende Bud!»

Fru Heller slog ham med sin Parasol.

«Skam Dem,» sa hun.

Han smilte. «Jeg skammer mig Frue, til Tjeneste.»

*

Eyvind Stolt og Klara gik hurtig gjennom de skumrende Gange. Blomstermyldret fra Rabatter og Trær duftet overvældende; en Orgie af sammensmeltende Farver var over dem og rundt dem allevegne. De møtte faa og taug begge. Klara trykket Eyvinds Arm og saa paa ham; men han gjengjældte ikke, saa bare ret frem og gik.

Endelig stanset hun, men holdt fremdeles hans Arm.

«Eyvind; hvad er det,» spurgte hun, litt kort.

Han stanset, men saa ikke paa hende i Halvskumringen. «Den – motbydelige Fyr,» sa han.

Hun saa forbauset op paa ham med sine graa Øine under de fine mørke Bryn.

«Han er jo din Ven, Eyvind,» sa hun.

Han fridde sig for hendes Arm. «Nei, han er ikke min Ven! Jeg vil ikke se ham i mit Hus! Han er en motbydelig Kvindejæger, er han! Og saa gaar Du og er munter med ham og lar ham endog ta din Parasol! Du maatte som fin Kvinde –»

Hun steg litt tilbake for ham, slagen.

«Eyvind! Er Du blit gal? Jeg kan da ikke negte din Ven at bære min Parasol, naar han ber om det!»

Han saa ned paa hende; hans Øine var stenhaardt blaa. «Nei selvfølgelig,» sa han. «Man kan ikke negte en fræk Mand noget – af bare Høflighet!» – han blev iskold, idetsamme Ordene var sagt.

[73] Der skjød noget mørkrødt op i Klaras lyse Ansikt; saa blev hun likblek som i den dypeste Forfærdelse.

«Hvad *er* det, Du siger,» hvisket hun. «Hvad *er* det for noget afskyeligt Du holder paa at trække mig ned i!»

Pludselig slog hun Hænderne for Øinene.

«Aa Gud, om jeg var hjemme!» hvisket det – saa brast hun i den heftigste Graat, bøiet over sine Hænder.

Eyvind Stolt stod som lammet. *Nu* var det gjort! Han hadde faat sin uskyldig frugtsommelige Hustru til at graate, til at graate af Fortvilelse! Han hadde baaret sig som den raaeste Pøbel mot hende! Han hadde vist sig, som han i sin inderste bedærvede Tanke var! Og hun ville aldrig kunne elske ham mere! Burde heller ikke ha noget mere med en saadan som ham at gjøre! – Burde bli befriet for ham jo før jo heller! Der for ham et litet Selvmord gjennom Hodet. Han var Bergingeniør; der kunde altid hænde en eller anden Grubeulykke, hvori han paa mandig Maate kunde forgaa!

«Aa nei – det er vel bedst jeg kommer bort!» fik han sig til at mumle; han vendte sig bort fra hende og kjendte sig kold i sine Kinder, der han stod.

Det graat endnu litt bak ham; saa taug det omsider. Nogen kom langsomt hen – og slog sine Arme rundt omkring ham bakfra – rundt omkring hans Mave. Der blev smaa Hænder foldet fast.

«Eyvind,» sa det sagte.

Han stod. Han søkte at løsne de smaa Hænder; men de var stærke.

«Eyvind!»

Da snudde han sig om og fik hende ind i sine Arme.

«Aa du Elskede! Han kysset og kysset, og hun besvaret.

«Tilgi mig! Kan Du tilgi mig!»

Hun kysset og smilte til Svar. Saa blev hun pludselig svært alvorlig.

«Eyvind,» sa hun og var bedrøvet i sine Øine. «Dette maa være slut. Vi maa ikke smudse os til med dette! Tænk om Barnet – tænk om det kunde ta Skade!»

Dette, at hun sa «vi» og tænkte bare paa Barnet rørte [74] ham over al Maate. *Han beskyttede hende!* Det var nok hende, som i al Uskyldighed beskyttede ham og dem alle tre!

«Klara,» sa han. «Jeg er ikke værd at ha en slik Kone!»

Vet De, hvad hun saa svaret?

«Eyvind! Du maa love mig, at det skal være slut med dette,» svaret hun.

Han slog Armene paany omkring hende.

Og der blev stille Messe under Blomstervidunderet og Løvkronerne.

*

De sat Haand i Haand paa Bænken derinde, mens Mørket faldt. De sat tause. Der var ingen spadserende i de dype Gange; bare en og anden Vaktmand passerte. Der var en hemmelig Plasken af Springvand; der var en violethenmørknende Kveldshimmel med flimrende Stjerner tændte.

Og det hadde netop ringet til Ave.

Pludselig ser Klara paa sin Mand.

«Han sparker», siger hun likesom lyttende.

Eyvind Stolt vaakner til. Han har netop duelleret med Løitnant Knoll.

«Hvem?» spør han forundret.

Klara smiler i Mørket.

«Gutten,» svarer hun. «Kjend!» Og hun tar hans Haand og lægger den under sit Hjerte.

Eyvind Stolt blev ganske forandret i Ansiktet der han sat og kjendte den lille sælsomme Bevægelse. Det var, som han var med paa Verdens Skabelse. Men det var mørkt, saa ingen kunde se, hvad han følte.

«Det der,» sa han. Det er bare dit Hjerte.»

Hun smilte. «Tror Du mit Hjerte sitter der? «sa hun.

«Nei det er Gutten.»

Hun saa sig tilbage gennem Mørket, om de var alene.

«Gutten?» Eyvind Stolt drog sin Haand tilbage. «Hvoraf ved Du, at det er en Gut?»

«Det er jeg sikker paa. Slikt vet man da.»

Hun talte, som om hun hadde født tyve Børn.

Da lo Eyvind Stolt.

[75] «Nei Klara, dette er da over al Beskrivelse deiligt,» hvisket han og drog hende ind til sig.

Og der var igjen stille Messe; mens Sydens hurtige Mørke faldt.

Litt senere gik der et ungt Par hurtig ut af Monte Pincios Port, som Vakten netop holdt paa at lukke. De tok Veien nedover *Via Gregoriana* og bøide af til *Capolecase*.

Da de var komne længer ned til den lille Kirke *Andrea deila f'atte* stanset den unge lyse Kvinde og rynket Brynene spøkefuldt mot sin Mand; samtidig kløp hun ham

lindt i Armen. Det skulde bety Straf.

«Kom nu, saa gaar vi ind og ber om Forladelse,» sa hun.

Han smilte. Mente hun det? I en katholsk Kirke?

«Absolution,» sa han.

Hun holdt ham fast. «Ja, kom nu,» sa hun. «Det er saa vidunderligt deiligt derinde.»

Han studset. Han kunde ikke erindre, at –

«Jaja. Absolution da,» smilte han og fulgte.

Det var næsten mørkt i den lille Kirke – saa for dem, som kom fra Gatens Larm og Lys. Der brandt nogen enkle Kjerter ved Altrene; en Præst laa taus paa Knæ ved Høialterets Fot. Og der var dypt stille.

«Nei ikke her – der borte,» hvisket Klara uhyre dæmpet og førte Eyvind videre til en liten Bænk bakerst under en af Søilerne. Der satte de sig stille.

Efterhvert, som de sat, begyndte de at se i Mørket. Henover de mange Bænke skimtet de Mennesker, som laa paa Knæ og bad. Mænd og Kvinder. Tilslørte Damer, Tjenestepiker med bart Haar. Alle paa Knæ ved sin Bænk med foldede Hænder og bøiet Hode. Men ikke en Lyd i hele det store Rum.

Klara vendte sit Hode mot sin Mand og saa paa ham, som om hun spurgte: Er her ikke vidunderligt? Han svaret ikke, nikket bare bekræftende. Og sat igjen ganske stille.

Jo, her var virkelig vidunderligt! Al menneskelig Pomp og Pragt lukket ute. Alle Søiler og Billeder slettet ut i det store Mørke, al Tale taus! Ingen Ordets Tjener som [76] Midler mellem Gud og Menneskene! Enhver fik være alene med på det hemmelighetsfulde, han trodde paa, alene med sin Sjæl. selv Kristusfiguren over Høialteret var likesom dragen med ind i den store, tause Tilbedelse!

Eyvind Stolt kjendte det, som sank han langsomt ned i Mørkets og Taushetens store Barmhjertighet med Livet, og dypest nede i dette svale Mørke dæmret et Billede – hans Mors Billede.

Der vældet pludselig op i ham et forunderlig heftigt Vemod, en Lykkelængsel, som han ikke maktet videre. Det satte sig som en Tapp for hans Bringe.

Han smøg sin Haand indunder sin Hustrus Arm og trykket til, lindt, som om han var bange for at bryte Freden.

«Klara,» hvisket han. «Vi reiser hjem!»

«Ja.» –

«Imorgen!»

– «Ja!»

[8]

Saa reiste de da hjem med Vaaren. Reiste, da Mandelgrenen stod i blekrødt Flor der Syd, og kom hjem netop som Nypen hadde sluppet sin røde Vinterlykte, fordi Trækfuglene nu hadde fundet tilbake til sine Reder.

Eyvind Stolt var sluppen lykkelig over sin moralske Angst paa Klaras Vegne. I deres lille deilige Hjem i Hovedstadens Westend og med Morens Portræt paa Væggen følte han sig og hende likesom beskyttet af det gode. De saa sjelden nogen, kunde leve fuldstændig i Fred, som de selv vilde og som Klaras Tilstand jo ogsaa krævet. Der var kommen over hende en ualmindelig Blygsel, saa hun nødig gik ut andet end de nødvendige Ture – noget han ikke kunde begripe; han syntes hun i den Tilstand var aldeles fortryllende.

Men istedetfor den tidligere Pine var der efterhaanden kommen over ham en ny, om mulig endnu pinligere: en usigelig Angst for at hun skulde dø. Gang paa Gang var han oppe hos sin Læge. Alt blev undersøkt og alt blev fundet i Orden; men han fik ingen Ro.

«De er hypokonder nu Stolt,» sa Lægen, da han tredie Gang kom. «Her er jo intet at frygte. Hun er saa frisk som en Nøttekjærne. Det eneste skulde jo være, om der kom noget Tryk paa Nyrerne; men det har vi jo nys undersøkt.»

«Ja ja. Men noget kunde støte til.» Eyvind Stolt saa sørgmodig ut.

«Ah bah! Ja selvfølgelig; men noget slikt er der ingen Grund til at befrygte. Naar venter hun sig?» Doktoren tok frem en Bok.

«Naarsomhelst.»

«Godt. Saa er dette snart overstaat, og saa skal De se» [78] – han rakte Stolt sin Haand. Og smilte. «Men skræm nu endelig ikke hende.»

Eyvind Stolt gik daarlig trøstet hjem.

Doktoren skjønte ikke dette! Saadant gik ikke efter videnskabelig Sædvane! Her var dypere Kræfter paa Færde. Menneskene og deres mange Farligheter kunde Klara og han nok klare; men nu var de git Naturens hemmelighetsfulde Love ivold: nu vilde det store, ubestikkelige Opgjør komme. Det blinde, grusomt retfærdige! Det *var* jo saa! Hørte man om en virkelig ren og fin og søt ung Hustru, saa døde hun i Barselseng! Efter Naturens elskelige Lov, som ikke taalte det fuldkomne! Som ikke undte Menneskene Lykke og som tok Hævn uten Barmhjertighet selv for det længst forgangne! Slik gik han og led baade den Dag og senere, og til hende turde han intet at si; maatte være alene med sin Kval.

Klara selv holdt forbausende godt Motet oppe. Hun hadde faat flere Breve fra sin Mor, som var reist til Florens, hvor Professor Krafft pleiet at tilbringe Forsommeren. Moren kunde ikke komme op, hadde ogsaa slaat paa, at de Ting greiet ungt Folk bedst alene. Saa hadde da Klara kunnet spøke og være livlig like ind i de sidste Dage, skjønt hun var betydelig blek.

«Han sparker,» brukte hun pludselig at si, naar hun saa sin Mands bekymrede Mine, og saa maatte jo Eyvind le. Saa til andre Tider kunde hun bli svært alvorlig og sitte hen og tænke, helst Aftenstundene, naar de sat sammen i Sofaen i Salonen. «Husker Du vor «stille Messe», Eyvind?» spurgte hun engang.

Han drog hende ind til sig, slog Armene helt omkring som for at bevare hende og lukket Øinene. Store Gud, her kunde nok bli «stille Messe!»

*

Den alvorlige Dag var kommen. Jordmoren var tilkaldt allerede Aftenen i Forveien, og paa Morgensiden var Veerne begyndt.

Eyvind Stolt, som ikke fik være inde, men bare en og anden Gang gløtte paa Døren, hadde i timevis gaat frem og tilbake i Dagligstuen som i Feber; thi der inde steg [79] og steg Jammeren. Sveden stod ham paa Panden; han led hver Ve med; han skrek indvendig Skrikene; han krampet sine Hænder sammen. Og Timerne gik, og det blev aldrig slut. Bare at ved Middagstid syntes han, at Skrikene blev svakere.

Endelig ved Totiden kom Jordmoren ind.

«De faar telefonere efter Doktoren,» sa hun. «Jeg vil ikke være alene om dette. Jeg synes Kræfterne blir litt svake. Bed ham ta Instrumenter med.»

Eyvind Stolt blev kold. Saa skulde det allikevel ske! Han styrtet til Telefonen i Spiseværelset og ringte fortvilet.

Jo, Doktoren var hjemme og skulde straks komme! Han ringte af, kom gjennem Værelserne uten næsten at vite det og vilde ind til Klara. Men Jordmoren stanset ham i Døren, alvorlig.

«Nei, ikke før Doktoren kommer,» sa hun.

Tilintetgjort saa han Døren lukke sig og sank ned paa en Stol med Haanden for Panden, blek. Reiste sig saa igjen med et Rykk og gik til Entreen, hvor han blev staaende.

Aa, at Doktoren dog ikke kom!

Endelig efter ti lange Minutter suste en Bil Gaten op og stanset utenfor den lille Villa. En Mand med en sort Skindvæske under Armen sprang let ut, betalte, gik Trappen op og ringte. Bilen suste væk.

Eyvind Stolt aapnet for Doktoren, som tok Hat og Frak af og rakte ham Haanden.

«Hun er daarlig Doktor!»

Eyvind Stolt saa bekymret ind i Doktorens Ansigt.

Doktoren tok sin Væske.

«Saa?» sa han. «Jaja, vi faar se.» Saa gik han foran ind i Salonen.

«Hvor har vi –?» Han saa sig om. Eyvind Stolt gik hen til Soveværelsets Dør og tok varsomt i Laasen.

Doktoren fulgte. «Naa, her!» sa han. Han gik forbi Eyvind ind og snudde sig i Døren, da han saa ham følge.

«Nei – det er ikke værddt, De kommer ind nu,» sa han venlig dæmpet. Saa lukket han uten videre Døren. Det [80] var for Eyvind Stolt, som om Dødens Dør pludselig hadde lukket sig mellem ham og hende.

Han blev staaende likblek og lytte. Han hørte dæmpede Ord derinde og af og til en spæd Ynk. Han hørte nogen gaa, aapne Døren til Kjøkkenet og igjen komme tilbake. Han hørte det svake Klikk af Porcellæn, hørte Vand bli slaat i. Og atter den lille Ynk af Klaras Stemme. Saa igjen et Par Ord af en Mandsstemme – og saa blev

alt stille, en forfærdelig Stillhet, som aldrig tok slut. Eyvind Stolt hørte sit Hjerte slaa: han kjendte sine Muskler dirre, og Følelsen i hans Fingre var borte. For det tok aldrig slut med Stillheten derinde.

Han listet sig hen; han la sit hete Øre mot Døren og lyttet. Der var absolut stille. Bare en svak, susende Lyd som af et stærkt arbeidende Aandedræt og af og til Flytning af en Fot. Store Gud, det var Dødsarbeidet, som nu var begyndt! Og den lange Mand styrtet pladask i Knæ hen over Sofaen med Ansiktet begravet i sine Hænder, lamslaat, saa han ikke engang fik en Hulk frem. Døde hun nu, saa kunde det være det samme med alt i Verden! Han hadde mistet Troen paa Gud, paa alt; ja selv hans Mors Billede var borte; han saa bare Klara i Kiste, smilende og hvid som hun!

Slik blev han liggende bedøvet længe. Endelig løftet han Hodet og lyttet igjen. Der var fremdeles stille, fortvilende stille! Men hvad er *det*! Det fôr som en Dødskulde gjennem ham. Et litet sælsomt, fremmedartet Skrik, som efterhaanden kvaltes og taug! Og saa nogen hurtige Skridt frem og tilbake derinde. Store Gud! Det var det sidste. Nu døde hun!

Han fôr op og stod vaklende. Han vilde ind; han vilde være hos hende, naar hun døde!

Da stod Doktoren i Døren. Han var rød i Ansiktet, Haaret tjavset af Sved. Og bak ham inde i Værelset skimtet Eyvind Stolt Klara i sin Seng, lakenhvit med lukkede Øine.

«Er hun død, Doktor!» Eyvind Stolt hulket det frem og stirret hjælpeløs ind i Doktorens Ansikt.

Doktoren drog hurtig Døren i efter sig. «Hvad mener De?» spurgte han forundret. «Her er alt over nu.»

[81] «Lever hun?» Der arbeidet sig noget latterlig lykkeligt frem i det fortvilede Ansikt.

Doktoren slap Dørlassen.

«Jaggu lever hun,» sa han tørt, «Dette her var jo en ganske ordinær Affære.»

Eyvind Stolt aandet op som en druknende, der faar Hodet over Vandet. Aldrig hadde et hverdagsligt Jaggu gjort ham saa godt. Saa satte han sig paa nærmeste Stol med Hodet i Haanden likblek – og smilte.

Doktoren saa paa ham.

«Se at faa Dem noget at drikke, Mand,» sa han. «Slikt leter paa.»

Eyvind Stolt reiste sig og smilte igjen. En Mands undskyldende Smil, naar en anden Mand har set ham svak.

«Barnet?» spurgte han.

«En diger Klamp af en Gut,» svaret Doktoren.

«Velskapt vel?» Eyvind Stolt saa urolig ut.

«Patent.» Doktoren lo, «Barnet spriker af Sundhet. Jeg gratulerer Dem, Far!» Han slog ham let paa Skulderen.

Det lyste bredt op over hele Eyvind Stolts Ansikt; den blonde Knebel buet sig mandfolkeligt.

«Men Gud velsigne Dem da, Doktor,» sa han. «Og jeg som trodde – ja De vet –» han blev alvorligere.

Da sa Doktoren noget.

«Stolt,» sa han. «Naturen er likere end vi Menneskene. Den tar aldrig haardere paa Tingene end det er absolut nødvendigt. Det er Guldvegt det!» Han nikket som for at slaa det fast. Saa snudde han sig og gik atter ind i Værelset.

Men derute i Salonen begyndte en Mand at gaa op og ned i Stormmarsch som gjæret det af en hel Løve i ham.

Nu kom Doktoren tilbake med sin Instrumentvæske under Armen og rakte ham Haand.

«Farvel. Jeg ser opom imorgen.»

Eyvind Stolt tok et Rykk. «Der kommer vel ikke Barselfeber?» sa han.

Doktoren smilte. «Der er ingensomhelst Grund til at tro noget slikt,» sa han. «Farvel.»

«Et Glas Vin Doktor?» Eyvind fulgte gjennom Spiseværelset.

[82] Igjen smilte Doktoren. «Takk. Jeg drikker bare utenfor Praksis», spøkte han. Han gikk hurtig foran og ut i Entreen.

«Kan jeg gå inn nå?» spurte Eyvind Stolt; han hjalp ham Vaarfrakken på.

«Takk. Ja om et Kvarters Tid. Hun vil vel se Dem. Men bare et Øieblik. Og ikke prate. Hun trenger Ro nå.» Doktoren rakte ham sin Haand og gikk. Entrédøren smaldt saa velsignet friskt og hverdagsligt igjen efter ham.

Men inde i Salonen var der igjen en Mand, som gikk op og ned, ned og op og alt i et rettet og strammet sin Frakkekrave. En, som i en Haandvending vokste fra Slyngel til Mandfolk, fra Mandfolk til Menneske, fra Menneske til Familieoverhoved med et mærkværdigt Ansvar for Slægtens Forbedring. Visselig: *hans* Gut skulde få en streng Opdragelse!

Lidt senere var der «stille Messe» i Klaras Værelse. Stille Messe med Lykkepantomime mellem de to. Smaa Favntak ut i den tomme Luft, Kys på Finger, talende Øine, latterlige Fakter og alle de smaa Vidunderligheter, som Elskov og Lykke kan finde på. Og en tyk Jordmor som sat og smilte. Og op af Vuggen et litet rosenrødt Øre. Dette hændte på den Tid, da Sangfuglungerne piper nyklækkede og nøkne og Vildrosen blomstrer ellevild omkring deres Rede.

[9]

Kjære Svigerforældre!

Som i Telegram meddelt er Klara den 26de ds. nedkommen med en stor, velskapt Gut. Det var pinefulde Stunder, som jeg aldrig skal glemme. Men hun bar det som den modige lille Kvinde, hun i Virkeligheten er – noget jeg desværre ikke kan si om mig selv som Mand. Jeg viste mig nemlig som den argeste Kryster likeoverfor Dødens Lek med Livet. Ja, for jeg trodde selvfølgelig, at jeg skulde miste hende. Og jeg tør nok si, at hadde hun sin Lidelse, saa hadde sandelig jeg ogsaa min.

Nu er alting godt, og nu vet vi begge noget meget mere end før. Vi har været saa at si like ned til Grundfjeldet i Tilværelsen, og det er jo der de ædle Metaller findes.

Til Høsten overtar jeg selv Storby Gaard. Jeg har meget at reise bort fra og meget at reise hjem til, og jeg glæder mig uhyre til at ta fat paa mit Livsarbeide sammen med hende og rydde op baade ute og inde.

Klara og den lille har det udmærket. Doktoren siger, det er en ren liten Kraftkar, og jeg er undertiden rent ængstelig for alt det Liv og Leven han kan præstere. Klara er alt oppe og har det travelt med at gi ung Mor og moden Kvinde. Hun har begyndt at si «Gutten min» til mig og er i det hele tat overmaade viktig.

Vi har bestemt at «vor Søn» skal faa en meget streng Opdragelse, og vi er alt saa smaat begyndt. Igaar, da den unge Herre ganske utidig begyndte at skrike efter Moren, skred vi til Handling. Klara tok Gutten op, la ham i Fang, løftet truende Pekefingeren og rynket sine mørke Øienbryn. Vet Dere hvad hun saa sa? «Er du nill, kal du faa Ma; men er du *itte* nill saa ^{–[84]} kal du *aassaa* faa Ma!» Dermed la hun uten videre Barnet til Brystet!» Aa jo – en nydelig Begyndelse! Forøvrigt er alt vel. Vi har allerede havt vort første ægteskabelige Sammenstøt. Det gjaldt Strømperne til hans smaa trinde Pusselanker. Jeg vilde ha dem hvite for itide at vænne ham til at bli «blond paa Legemet»; men Klara vilde ha dem lyserøde. Vet Dere, hvad hun saa gjør? Hun ser ikke engang op, mens hun sitter der og vasker Barnet. «Overlat *det* til hans Mor du, Gutten min,» siger hun; – er hun ikke deilig!

Eders hengivne og taknemmelige
Eyvind Stolt.

P. S. Nu kommer Klara.

Kjære Papamama!
Har ikke Tid nu. Gutten skriker.
Tusen Kys.
Klara.

Professor Krafft rakte Brevet, som han hadde læst høit, til sin Hustru og smilte.

«Lys Hævn,» sa han.

Postludium.

Eyvind Stolt sov Middagssøvn paa Chaiselonguen i sin Salon. Junisolen stod varm ind mellem den unge Vildvin og lekte inkvisitorisk henover ham, som sov. Den belyste hans Ben og traf et Par elegante, broderte Tøfler – en Gave fra Klara; den smilte i en bred Straale, hvori al Verdens letsindige Støv danset, og vandret videre. Her var et Par kraftige Sportsben i et Sæt udadlelige Benklæder; her var en fremdeles underkuet Mulighet af en Mave, og – Solen smilte stærkere – over Maven et Par friske, næsten magre Hænder foldet; men paa høire Langfinger sat en smal funklende Guldring og fortalte. Solen gled videre. Vest og Jakke var af flotteste Snit; Slipset med Familienaalen talte om grundmuret Velstand og fornemme Slæktstraditioner.

Solen stanset; den var kommen til hans Hode, som laa halvt tilbake i Puten og sov.

[85] *Det* var et Hode, som vidnet om Race!

Den gled kjærtegnende hen over Hals-senen med den byronske Linje like op til det kjække feilfrie Øre; den belyste en velbarberet, kraftig Hake med en forelsket Antydning til Smilehul. Den stanset paany og gjorde sig rigtig funklende for at forske. Den var kommen til den amorsbuede, mørkblonde Knebelsbart, blondere end hans mørke Haar.

I Dybderne summet det endda af dunkle, halvutslettede Æventyr og Navne; men i Blondheten her ute glødet det og glitret det af unge gyldne Kyss. Men hvad var *det*? Ringene under de fast lukkede Øine var borte!

Ah! – Solen smilte. Hun hadde faat dem den unge Hustru derinde! Netop nu for et Øieblik siden, da hun reiste sig, hadde Solen opdaget Elskovserfaringens svaktblaanende Ringe under hendes Øine!

Solen streifet saavidt Eyvind Stolts Øienbryn, som fremdeles lovet med Tiden at bli ørnede; den gløttet til den energiske Rynke mellem Brynene, om den var blit dypere; saa trak den sig smilende tilbake. Den hadde noteret et Hønsefjeds Fremgang i en Menneskesjæls uendelige Utviklingslinje. Den vilde fortælle sin vantro Speider Maanen og sine Venner Stjernerne om dette. Skulde særlig gi den røde Venus Besked!

— — — —

Det banket paa Døren to Slag.

«Kom ind.» Eyvind Stolt fôr søvndrukken op og sat. Det var Piken, som stod i Døren til Soveværelset.

«Fruen spør, om De vil se Gutten bade,» sa hun.

Eyvind Stolt gned sine Øine. Han hadde netop været paa Drømmereise med Klara til Sydens Lande, var paa Hjemtur kommen til Dresden netop i Kirsebærblomstringen og hadde gaat med Klara gjennom Dresdenergallerierne. Og da han med sine søvndrukne Øine saa op og møtte Morens Portræt med det tillidsfuldt seirende Smil, syntes han grangivelig, hun var Madonna, Guds uutgrundelige Mor, som smiler hen over Menneskene. Fordi hun vet alt om Kjærlighet.

Jovisst vilde han se Gutten bade!

Jacob Breda Bulls *Lys Hævn* er lastet ned gratis fra e-bokportalen Bokselskap. Lesetekst og flere nedlastningsmuligheter m.m. er gratis tilgjengelig på bokselskap.no